

Sjukskrivningar i olika yrken under 2000-talet

Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd år 2002-2010

Utgivare: Försäkringskassan
Analys och prognos

Upplysningar: Marie Mulder
010-116 90 28
marie.mulder@forsakringskassan.se

Webbplats: www.forsakringskassan.se

Förord

Avdelningen för Analys och prognos på Försäkringskassan producerar löpande statistik, prognoser och analyser för att bidra till kunskapsläget kring socialförsäkringens effekter för individ och samhälle. Som en del i detta görs även särskilda statistiska analysrapporter publicerade inom ramen för serien Socialförsäkringsrapport.

Det har tidigare saknats statistik och analys om sjukskrivningar i olika yrken som täckt hela den svenska arbetsmarknaden. Försäkringskassan har därför i Socialförsäkringsrapport 2010:17 och Socialförsäkringsrapport 2011:17 analyserat sjukskrivningar i olika yrken genom att kombinera uppgifter från SCB:s yrkesregister med egna registerdata. Resultaten visar att det finns stora skillnader mellan olika yrken dels vad gäller antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd, samt dels vad gäller vilken diagnos som är orsaken till sjukskrivningen.

Denna uppföljande rapport har som syfte att komplettera de tidigare rapporterna genom att analysera hur mycket sjukskrivningarna har minskat i olika yrkesgrupper och yrken mellan åren 2002 och 2010. Rapporten beskriver även hur skillnader i ersatt sjukfrånvaro bland kvinnor och män som arbetar i samma yrke har förändrats under tidsperioden.

Marie Mulder har genomfört analyserna och skrivit rapporten.

Stockholm i december 2012

Laura Hartman
Analyschef, avdelningen för Analys och prognos

Innehåll

Sammanfattning	5
Summary	7
Inledning	9
Utvecklingen i sjukpenningförsäkringen under 1990- och 2000-talet	9
Skillnader i kvinnors och mäns sjukskrivningar	11
Sjukskrivning och yrke.....	12
Syfte	12
Datamaterial och metod	13
Sjukskrivning	13
Statistiska centralbyråns yrkesregister.....	13
Mått som presenteras i rapporten	15
Sjukskrivningar i olika yrken under 2000-talet	16
Utvecklingen år 2002–2010 per yrkesgrupp	16
Yrken där sjukskrivningarna har förändrats <i>mest</i> sedan år 2002	18
Yrken där sjukskrivningarna har förändrats <i>minst</i> sedan år 2002.....	20
Utvecklingen för yrken med många anställda år 2010	22
Spridningen mellan yrken minskar	24
Kvinnor är sjukskrivna mer än män i alla yrken.....	24
Avslutande kommentarer	28
Referenser	30
Bilaga 1 – Antal ersatta sjukskrivningsdagar per yrke	32
Bilaga 2 – Deskriptiv statistik per yrke	37

Sammanfattning

Syftet med denna Socialförsäkringsrapport är att med hjälp av deskriptiv statistik analysera hur mycket sjukskrivningarna har minskat i olika yrkesgrupper och yrken mellan åren 2002 och 2010, samt att redovisa skillnader i ersatt sjukfrånvaro bland kvinnor och män som arbetar i samma yrke.

Resultaten visar att den ersatta sjukfrånvaron (> 14 dagar) har mer än halverats mellan år 2002 och 2010 för nästan alla studerade yrkesgrupper och yrken. Exempelvis har kvinnor anställda inom process- och maskinoperatörsarbete samt män anställda inom yrken som inte ställer några krav på yrkesutbildning år 2010 en ersatt sjukfrånvaro som enbart är en tredjedel av vad den var år 2002.

Det är i huvudsak yrken med en hög ersatt sjukfrånvaro år 2002 som har minskat antalet sjukskrivningsdagar per anställd mest. Detta är yrken som har haft ett stort minskningsutrymme och har därmed haft möjlighet att arbeta med att förebygga sjukskrivning och långvarig sjukfrånvaro. Samtidigt kan en delförklaring säkerligen också vara att sammanställningen av anställda i dessa yrken över tid har ändrats till att bestå av yngre och friskare personer.

Under 2000-talet har den relativa spridningen i ersatt sjukfrånvaro minskat mellan olika yrken. Trots detta finns det år 2010 fortfarande tydliga skillnader mellan olika typer av yrken. Anställda i ledningspositioner och i yrken som generellt kräver en högskoleutbildning har exempelvis en betydligt lägre ersatt sjukfrånvaro än yrken med låga eller inga krav på akademisk utbildning. Till exempel har kvinnor anställda i yrken utan krav på yrkesutbildning omkring dubbelt så många ersatta sjukskrivningsdagar per anställd som kvinnor anställda i ledningspositioner. Likaså har män anställda i arbeten utan krav på yrkesutbildning mer än dubbelt så många ersatta sjukskrivningsdagar per anställd som män som arbetar i yrken som kräver teoretisk specialkompetens. Skillnaderna mellan olika yrken kan bland annat bero på skillnader i arbetsmiljö och anpassningsmöjligheter i arbetet, men också på att individer med en sämre hälsa och arbetsförmåga i större utsträckning börjar arbeta i yrken med lägre anställningskrav.

Kvinnor har en högre ersatt sjukfrånvaro än män i alla studerade yrken. Trots att skillnaderna har minskat under 2000-talet så kvarstår år 2010 att anställda kvinnor har dubbelt så många ersatta sjukskrivningsdagar per anställd som män. Skillnaderna mellan anställda kvinnor och män är som störst i yrken som kräver teoretisk specialkompetens och minst i yrken som kontors- och kundservicearbeten, arbeten inom jordbruk m.m. samt arbeten utan krav på yrkesutbildning.

Sammanfattningsvis visar denna rapport att den ersatta sjukfrånvaron har minskat kraftigt för alla studerade yrkesgrupper och yrken under 2000-talet, och särskilt för de yrken som hade en hög nivå av ersatt sjukfrånvaro år

2002. I samband med detta har också den relativa spridningen i ersatt sjukfrånvaro minskat mellan olika typer av yrken under tidsperioden. Likaså har skillnaderna mellan anställda kvinnor och män i samma yrke minskat. Trots detta kvarstår fortfarande vissa tydliga skillnader mellan olika typer av yrken vad gäller ersatt sjukfrånvaro, och likaså mellan kvinnor och män anställda i samma yrke.

Summary

The aim of this Social Insurance Report is to analyze how the sickness absence has decreased for different occupational groups and occupations between the year 2002 and 2010, using descriptive statistics. The scope of the study is also to describe differences in sickness absence for women and men working in the same occupation. The results shows that the sickness absence (14 days or longer) have decreased for all occupational groups and occupations between the year 2002 and 2010. For example, for women employed as plant and machine operators and assemblers and for men employed in elementary occupations the number of sickness absence days per employee in 2010 is only one third of what it was in 2002.

The most prominent decrease in sickness absence has primarily occurred in occupations with high levels of sickness absence in 2002. These occupations may have had better capacity to work with prevention and to reduce long-term sickness absence. However, the demographic composition of employees in these occupations could also have changed during the time period, i.e. to a higher degree consist of younger and healthier persons.

The occupational dispersion in sickness absence has decreased during the first decade of the 21st century. Despite this, there are still marked differences in compensated sickness absence between different types of occupations. Employees in managerial positions and in occupations requiring an academic education have lower levels of compensated sickness absence than employees in occupations with lower educational requirements. For example, women employed in elementary occupations have twice as many compensated sickness absence days per employee than women employed in managerial positions. Also, men working in elementary occupations have more than twice as many sickness absence days per employee than men working as professionals. These results could be explained by occupational differences in work-related exposures, as well as differences in adjustment latitude at work when ones work ability is impaired. Selection mechanisms could also play a role, i.e. people with inferior health and work ability are referred to occupations with lower education requirements.

In all occupations studied, women's sickness absence is higher than men's. Even though the differences have decreased during the first decade of the 21st century, employed women have twice as many compensated sickness absence days per employee compared to men in 2010. The differences between women and men are greater among professionals, while the differences among clerks, agricultural and fishery workers, and employees in elementary occupations are less noticeable.

To sum up, this study shows that the sickness absence compensated by the Swedish Social Insurance Agency has decreased in all occupations during the first decade of the 21st century. The decrease has been more prominent

in occupations with higher levels of sickness absence in 2002. In accordance, the dispersion in sickness absence between different occupations has decreased during the time period. The difference in sickness absence between women and men working in the same occupation has also decreased. Even so, there are still large differences in sickness absence between different types of occupations as well as between women and men working in the same occupation.

Inledning

Sjukskrivningarna i Sverige har under 1990-talet och 2000-talet varierat kraftigt. I samband med att sjukfrånvaron har varierat över tid så har även de självrapporterade besvären av fysiska och psykiska belastningar i arbetet varierat. Enligt Arbetsmiljöverkets undersökningar så började upplevelsen av stress och psykisk belastning i arbetet att öka under slutet av 1990-talet och början av 2000-talet för både kvinnor och män.¹ Därefter har andelen självrapporterad stress och psykisk belastning i arbetslivet minskat något. Liknande mönster finns även vad gäller självrapporterade besvär av fysiska belastningar i arbetet.²

Försäkringskassan har i två tidigare rapporter konstaterat att dels antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd skiljer sig mellan anställda i olika yrken, samt dels att diagnosen som de anställda är sjukskrivna för varierar mellan olika typer av yrken.³ Det finns dock ingen tidigare registerstudie (totalundersökning) som har studerat hur sjukskrivningarna i olika yrken har förändrats under 2000-talet.

Utvecklingen i sjukpenningförsäkringen under 1990- och 2000-talet

Under 1990- och 2000-talet har det skett stora förändringar i utvecklingen av sjukpenningförsäkringen. Det så kallade sjukpenningtalet, som Försäkringskassan använder för att regelbundet följa upp sjukskrivningarnas utveckling, började öka kraftigt från år 1997 fram till början av 2000-talet (Figur 1)⁴ I början av 2000-talet nådde sjukpenningtalet det hittills högsta värdet på omkring 18 dagar per person. Därefter har en minskning skett och år 2011 var sjukpenningtalet närmare 7 dagar per person.

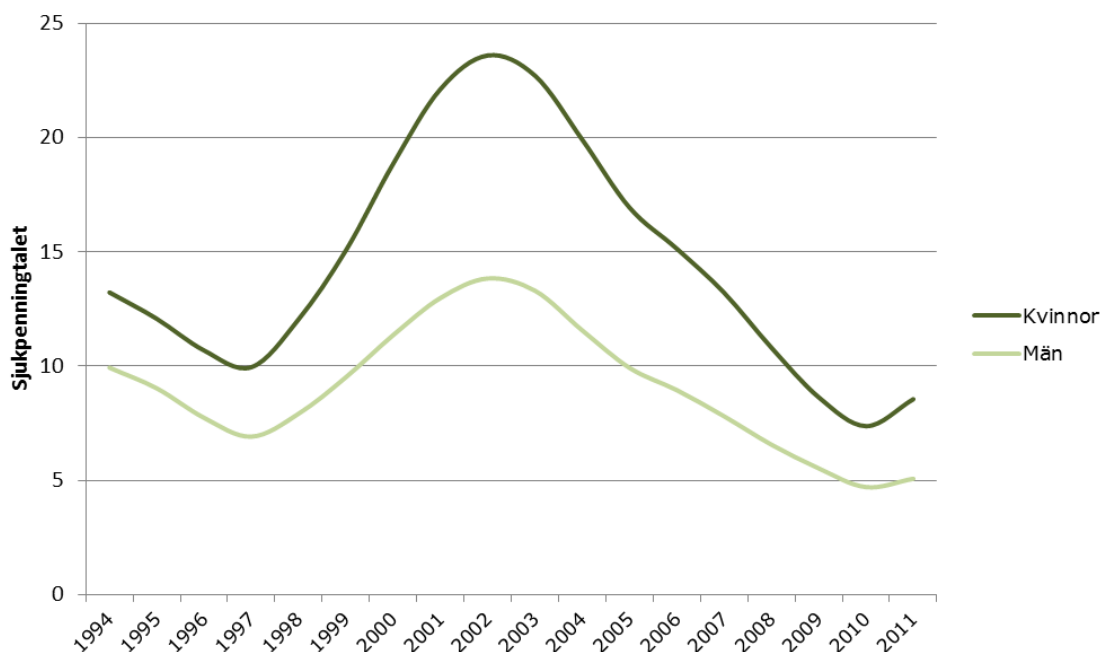
Ökningen i sjukpenningtal som påbörjades i slutet av 1990-talet berodde både på ett ökat antal sjukskrivningar samtidigt som längden på sjukskrivningarna ökade. Ett flertal olika samvarierande faktorer har lyfts fram som förklaringar till detta.

¹ Arbetsmiljöverket (2012)

² ibid

³ Försäkringskassan (2010), Försäkringskassan (2011b)

⁴ Sjukpenningtalet anger antal utbetalda nettodagar med sjukpenning, rehabiliteringspenning m.m. per registrerad försäkrad i åldrarna 16–64 år (exklusive personer med hel sjuk- eller aktivitetsersättning).

Figur 1 Sjukpenningtalet år 1994–2011

Arbetsmarknaden började försämrans markant under 1990-talet i efterdyningarna av den ekonomiska krisen åren 1992–1993. I den kvinno-dominerade offentliga sektorn ledde stora nedskärningar till en allt högre arbetsbelastning.⁵ Den psykosociala arbetsmiljön började också försämrans generellt på hela arbetsmarknaden, och kraven på högre arbetstempo samt sämre möjligheter att påverka sin egen arbetssituation bidrog till den ökande ohälsan.⁶ Det förändrade arbetsmarknadsläget ledde också till att en arbetsmarknad där det fanns mindre plats för alla – personer med en sjukhistorik kom att snabbt överföras till sjuk- eller aktivitetsersättning och personer som stod långt ifrån arbetsmarknaden (t.ex. unga, utrikesfödda och personer med olika typer av funktionsnedsättningar) fick allt svårare att etablera sig.⁷ Samtidigt kom attityderna och normerna kring sjukskrivning att förändras i samhället och det blev mer socialt accepterat att vara sjukskriven.⁸

Den historiskt höga nivå i sjukpenningtalet som studerades i början av 2000-talet fick stor uppmärksamhet i samhällsdebatten och i media.⁹ Därefter följde ett flertal förändringar som sammantaget kan ha haft en betydelse för den efterföljande minskningen. Bland annat började Försäkringskassan förändra sitt arbetssätt kring sjukförsäkringen. En striktare tolkning av regelverket började tillämpas, samtidigt som fokus ökade på att göra tidigare och mer aktiva insatser i sjukfallen för att förbättra de sjukas möjligheter att komma tillbaka till arbete.¹⁰ Arbetet med att få en mer enhetlig

⁵ Lidwall, U. (2010)

⁶ ibid

⁷ Wikman, A. (2006)

⁸ Haugen, K. et al (2008)

⁹ Johnson, B. (2010)

¹⁰ Försäkringskassan (2007), Försäkringskassan (2008)

och likformig hantering av försäkringen intensifierades även, vilket kulminerade i att de tidigare 21 stycken länsorganisationerna slogs samman till en myndighet år 2005.

Även vissa lagförändringar kan ha förstärkt den pågående minskningen under 2000-talet. Bland annat infördes ett försäkringsmedicinskt beslutsstöd, vars syfte var att ge rekommenderade sjukskrivningslängder för olika typer av diagnoser. Det har visats att det försäkringsmedicinska beslutsstödet sannolikt bidragit till färre sjukskrivningar och kortare sjukskrivningslängder, likaså till en minskad spridning i sjukskrivningslängd mellan olika regionala delar.¹¹ År 2008 infördes också ett antal tidsgränser för hur länge sjukpenning kunde beviljas samtidigt som möjligheten till tidsbegränsad sjukersättning togs bort. Studier har visat att dessa tidsgränser har bidragit till något kortare sjukskrivningslängder.¹²

Den svenska sjukfrånvaron har de senaste åren kommit att stabiliseras på en låg nivå liknande den i flera andra västeuropeiska länder.¹³ Vissa fluktuationer är dock att vänta kring denna nivå. Till exempel började sjukpenningtalet åter att öka år 2010. Detta förklaras i huvudsak av personer som nått den maximala tidsgränsen (som infördes år 2008) började återvända till sjukpenningförsäkringen efter en karensperiod på tre månader. Försäkringskassans bedömer dock i sina utgiftsprognoser att denna ökning kommer att stabiliserats.¹⁴

Skillnader i kvinnors och mäns sjukskrivningar

Sedan 1980-talets början har kvinnor varit sjukskrivna i högre utsträckning än män och skillnaderna har också ökat över tid. År 1994 var sjukpenningtalet bland kvinnor 13 dagar, vilket var 25 procent högre än männens närmare 10 dagar (se Figur 1). År 2002 hade skillnaderna ökat och kvinnornas sjukpenningtal var då 24 dagar, motsvarande 71 procent högre än männens sjukpenningtal på 14 dagar. Sedan dess har sjukpenningtalet minskat för både kvinnor och män, men trots det kvarstår de relativa skillnaderna mellan könen. Kvinnorna har år 2011 fortfarande ett sjukpenningtal som är 69 procent högre än männens.

För att förklara skillnader i kvinnors och mäns sjukskrivningar lyfts vanligtvis aspekter fram såsom biologiska skillnader, sociokulturella förhållanden, hälsorelaterade beteenden, livsvillkor, möjligheter att kombinera hem- och familjeliv med mera.¹⁵ Vanligtvis diskuteras även skillnader i kvinnors och mäns arbetsvillkor och det faktum att de ofta arbetar på olika delar av arbetsmarkanden. Detta innebär att kvinnor och män delvis utsätts för olika typer av exponeringar i arbetslivet, som kan öka risken för att drabbas av ohälsa och nedsatt arbetsförmåga. Ett sätt att delvis kontrollera för dessa

¹¹ Försäkringskassan (2011a)

¹² Inspektionen för socialförsäkringen (2010)

¹³ Försäkringskassan (2012a)

¹⁴ Försäkringskassan (2012b)

¹⁵ Riksförsäkringsverket (2004)

skillnader är att jämföra den ersatta sjukfrånvaron bland kvinnor och män som arbetar i samma yrke.

Sjukskrivning och yrke

Det finns ett flertal studier som har pekat på betydelsen av arbetsrelaterade faktorer för risken att bli sjukskriven. Exempel på sådana faktorer är en hög fysisk arbetsmiljöbelastning (tungt lyft, upprepade arbetsmoment m.m.), höga krav och låg kontroll i sitt arbete samt andra arbetsrelaterade faktorer såsom till exempel nattarbete eller skiftarbete.¹⁶ Studier visar även att förekomsten av sjukskrivning är högre bland personer som inte har möjlighet att anpassa sitt arbete efter sin hälsa genom att till exempel välja arbetsuppgifter eller förkorta sin arbetstid vid besvär.¹⁷ Det finns även studier som visar att personer med sämre arbetsförmåga och hälsa i högre utsträckning börjar arbeta i yrken med lägre krav på utbildning.¹⁸

Försäkringskassan har i två tidigare rapporter redovisat dels att antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd stiger då kraven på utbildning i ett yrke minskar.¹⁹ Till exempel hade yrkesgrupperna *Ledningsarbete* och *Arbete som kräver teoretisk specialkompetens* minst antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd. Flest antal ersatta dagar hade yrkesgrupperna *Process- och maskinoperatörsarbete*, *transportarbete m.m.* och *Arbete utan krav på yrkesutbildning*. Likaså har det konstaterats att vilka diagnoser de anställda är sjukskrivna för varierar beroende på vilket yrke de arbetar i. Till exempel startas det fler sjukskrivningar på grund av sjukdomar i rörelseorganen samt skador bland anställda inom *Process- och maskinoperatörsarbete* samt *Hantverksarbete* än bland anställda i *Ledningspositioner* och i *Yrken som kräver teoretisk specialkompetens*.

Försäkringskassan följer löpande sjukskrivningar i olika yrkesgrupper och yrken för att skapa kännedom om vilka yrkesgrupper som har ett särskilt stort behov av sjukförsäkringen. För att ytterligare förstå orsakerna bakom de stora förändringar som skett i sjukförsäkringen under 2000-talet så krävs även kunskap om hur utvecklingen har sett ut i olika yrken. Denna kunskap kan bland annat bidra som underlag för vidare analys och forskning för att förstå orsaker till variationer i sjukfrånvaron över tid.

Syfte

Syftet med denna Socialförsäkringsrapport är att med hjälp av deskriptiv statistik analysera hur sjukskrivningarna har minskat i olika yrkesgrupper och yrken mellan åren 2002 och 2010. Rapporten redovisar också skillnader i ersatt sjukfrånvaro bland kvinnor och män som arbetar i samma yrke samt hur detta har förändrats under tidsperioden.

¹⁶ Alexandersson, K. et al (2003), Riksförsäkringsverket (2003a), Riksförsäkringsverket (2003b)

¹⁷ Johansson, G. (2007)

¹⁸ Wikman, A. (2000), Chandola, T. et al (2003)

¹⁹ Försäkringskassan (2010), Försäkringskassan (2011b)

Datamaterial och metod

Populationen i rapporten är *alla anställda* personer i åldrarna 18–64 år som var folkbokförda i Sverige den 31/12 respektive år och som hade en yrkesuppgift registrerad i Statistiska centralbyråns yrkesregister. För att inte göra det möjligt att identifiera uppgifter för enskilda individer samt för att inte basera slutsatser på resultat som bygger på ett mindre grupp individer så presenteras enbart resultat för yrken med fler än 500 anställda.

Sjukskrivning

Personer som är anställda och som har fått sin arbetsförmåga nedsatt på grund av sjukdom kan bli sjukskrivna från sitt arbete. De första 14 dagarna i en sjukskrivning består av en karensdag samt en sjuklöneperiod som betalas ut av arbetsgivaren. Försäkringskassan börjar betala ut sjukpenning eller rehabiliteringspenning från och med dag 15 i sjukskrivningen. Sjukskrivningar som är kortare än 15 dagar inkluderas därför inte i denna rapport.²⁰

Uppgifter om sjukskrivning har hämtats från Försäkringskassans analysdatabas MiDAS i juni 2012.

Statistiska centralbyråns yrkesregister

Uppgifter om yrke är hämtade från SCB:s yrkesregister, vilket inkluderar i stort sett alla sysselsatta och folkbokförda personer i Sverige den 31/12 respektive år. År 2009 fanns det exempelvis en yrkesuppgift i registret för ca 96 procent av alla anställda i Sverige.²¹ Uppgifterna i registret har en viss eftersläpning, vilket innebär att den senast tillgängliga yrkesuppgiften år 2012 är den som gäller för år 2010.

Yrke definieras dels efter de arbetsuppgifter en person utför vid mättidpunkten samt dels efter vilken utbildningsnivå (kvalifikationsnivå) som normalt krävs för att utföra det aktuella arbetet. Yrkesindelningen är kodad enligt Standard för svensk yrkesklassificering 1996 (förkortat SSK) och består av tio huvudgrupper (yrkesgrupper). Dessa kan delas in i ytterligare undergrupper (yrken) med olika detaljeringsnivå där SSK fyrsiffernivå är den mest detaljerade nivån. I denna rapport redovisas enbart undergrupper på SSK tresiffernivå.

De tio huvudgrupperna för SSK är rangordnade efter vilka krav på utbildning som normalt finns för att utföra det aktuella arbetet (Tabell 1). För *Ledningsarbete* anges inte kvalifikationsnivån eftersom det anses vara andra

²⁰ Personer som på grund av långvarigt nedsatt arbetsförmåga har fått sjuk- eller aktivitetsersättning inkluderas inte i rapporten.

²¹ SCB (2010)

aspekter än formell utbildning som väger tyngre för dessa yrken. Inte heller för *Militärt arbete* anges kvalifikationsnivån, eftersom detta yrke särskiljer sig från arbetsmarknaden i övrigt. En beskrivning av vilka arbetsuppgifter som vanligtvis utförs inom en yrkesgrupp eller yrke beskrivs i Statistiska centralbyråns rapport ”SSYK 96 – Standard för svensk yrkesklassificering 1996”.²²

Tabell 1 Beskrivning av Standard för svensk yrkesklassificering 1996 (SSYK 96)

Yrkesgrupp (SSYK1)	Antal yrken (SSYK3)	Kvalifikationsnivå	Exempel på yrken (SSYK3)
0 Militärt arbete	1	–	–
1 Ledningsarbete	6	–	Högre ämbetsmän och politiker, Verkställande direktörer
2 Arbete som kräver teoretisk specialkompetens	21	Normalt motsvarande en längre högskoleutbildning (3–4 år eller mer) och en akademisk examen	Civilingenjörer, Barnmorskor, Grundskollärare, Företagsekonomer
3 Arbete som kräver kortare högskoleutbildning	19	Normalt motsvarande gymnasieskola med påbyggnad eller en kortare högskoleutbildning (högst ca 3 år)	Datatekniker, Förskollärare, Sjuksköterskor, Poliser
4 Kontors- och kundservicearbete	8	Normalt motsvarande gymnasiekompetens	Bokförings- och redovisningsassistenter, Brevbärare, Kassapersonal
5 Service-, omsorgs- och försäljningsarbete	7	Normalt motsvarande gymnasiekompetens	Vård- och omsorgspersonal, Försäljare detaljhandel, Frisörer
6 Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	5	Normalt motsvarande gymnasiekompetens	Djuruppfödare, Växtodlare, Skogsbrukare
7 Hantverksarbete inom byggverksamhet och tillverkning	16	Normalt motsvarande gymnasiekompetens	Byggnads- och anläggningsarbete, Målare, Byggnadshantverkare
8 Process- och maskinoperatörsarbete, transportarbete m.m.	20	Normalt motsvarande gymnasiekompetens	Fordonsförare, Processoperatörer, Maskinoperatörer
9 Arbete utan krav på yrkesutbildning	10	Normalt inga eller små krav på utbildning	Städare, Köks- och restaurangbiträden, Godshanterare

Källa: SSYK 96 – Standard för svensk yrkesklassificering, MIS 1998:3, Statistiska centralbyrån

²² SCB (1998)

Mått som presenteras i rapporten

I rapporten presenteras i huvudsak tre olika mått: antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd, sjukskrivningskvoten mellan kvinnor och män samt den relativa spridningen från genomsnittet.

- **Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd** anger hur många ersatta nettodagar med sjukpenning, rehabiliteringspenning m.m. som betalats ut per anställd i respektive yrke. I måttet inkluderas enbart nettodagar utbetalda av Försäkringskassan i sjukskrivningar som passerat 14 dagar.²³ Måttet påverkas dels av hur många det är som startat en sjukskrivning, samt dels av hur långa sjukskrivningarna blir. För yrken med få anställda är måttet extra "känsligt" och små förändringar i antalet anställda och/eller antalet ersatta sjukskrivningsdagar kan ge ett stort utslag på antalet ersatta dagar per anställd. För yrken med få anställda bör därför variationer från ett år till ett annat tolkas med viss försiktighet.
- **Sjukpenningkvoten** är ett mått på skillnader mellan kvinnors och mäns ersatta sjukfrånvaro i ett yrke. Det anges som en kvot mellan antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd kvinna i ett yrke, dividerat med antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd man i samma yrke. Är sjukpenningkvoten lika med 1 så är den ersatta sjukfrånvaron bland kvinnor lika den bland män. Är kvoten > 1 så har kvinnor fler ersatta sjukskrivningsdagar än män, och är kvoten < 1 så har kvinnor färre ersatta sjukskrivningsdagar än män.
- **Relativ spridning från genomsnittet** är ett mått på hur mycket de olika yrkenas ersatta sjukfrånvaro varierar i förhållande till den ersatta sjukfrånvaron för alla anställda. Måttet beräknas genom att varje yrkes procentuella avvikelse från genomsnittet för alla anställda tas fram. Därefter beräknas medianen av alla yrkens procentuella avvikelser för att få ett mått på den relativa spridningen.

²³ Måttet påminner om det så kallade sjukpenningtalet med några undantag. Bland annat inkluderas i nämnaren i måttet enbart anställda personer i åldrarna 18–64 år, till skillnad från sjukpenningtalet där alla registrerade försäkrade inkluderas (även arbetslösa m.fl.) i åldersspannet 16–64 år. I det aktuella måttet inkluderas även enbart utbetalda dagar i sjukfall som passerat 14 dagar, medan sjukpenningtalet inkluderar alla utbetalda dagar. Sist periodiseras de utbetalda dagarna i det aktuella måttet på det år som utbetalningen avser, medan sjukpenningtalet periodiserar dagarna på det år då utbetalningen skedde.

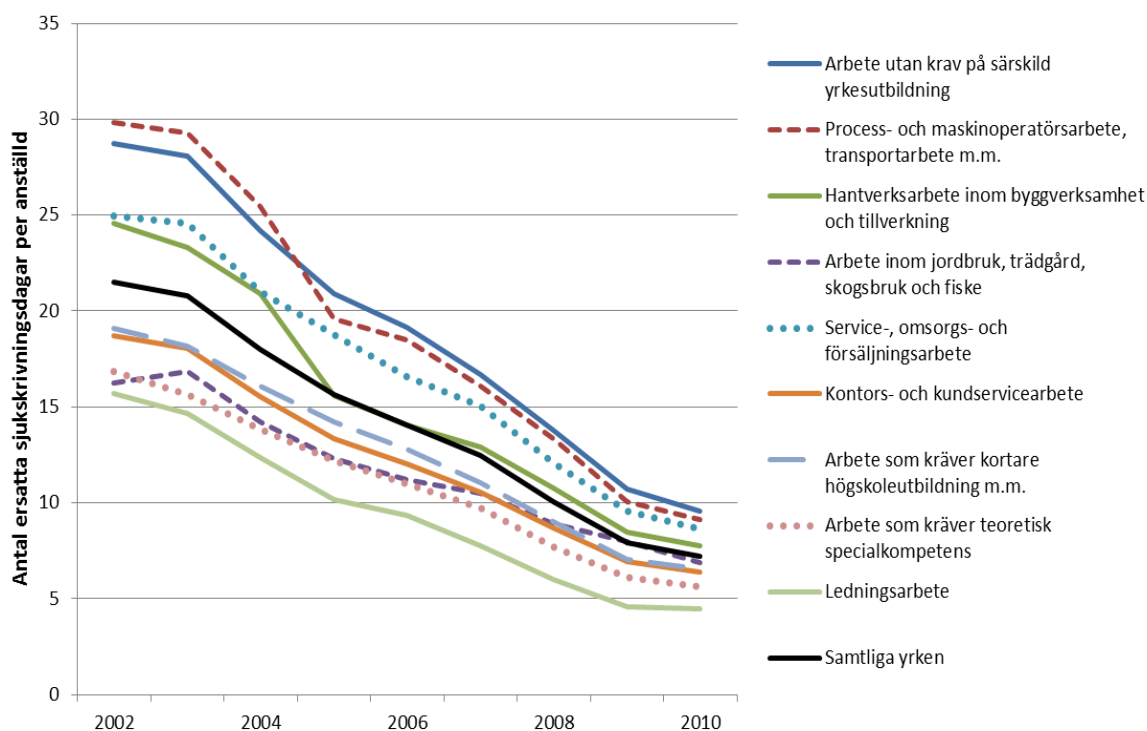
Sjukskrivningar i olika yrken under 2000-talet

Utvecklingen i ersatt sjukfrånvaro mellan år 2002 och 2010 beskrivs per yrkesgrupp, samt för de enskilda yrken vars sjukskrivningar förändrats mest respektive minst sedan ”toppnoteringen” år 2002. Utvecklingen beskrivs även för de enskilda yrken med flest anställda år 2010. Därefter följer en beskrivning av hur den relativa spridningen har förändrats mellan yrken samt en beskrivning av skillnader i ersatt sjukfrånvaro mellan kvinnor och män som är anställda i samma yrkesgrupp och yrke. I Bilaga 1 presenteras också antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd för alla studerade yrkesgrupper och yrken. I Bilaga 2 finns deskriptiv statistik om antal anställda i respektive yrke, genomsnittsåldern bland de anställda i yrket samt sjukpenningkvoten mellan kvinnor och män anställda i yrket.

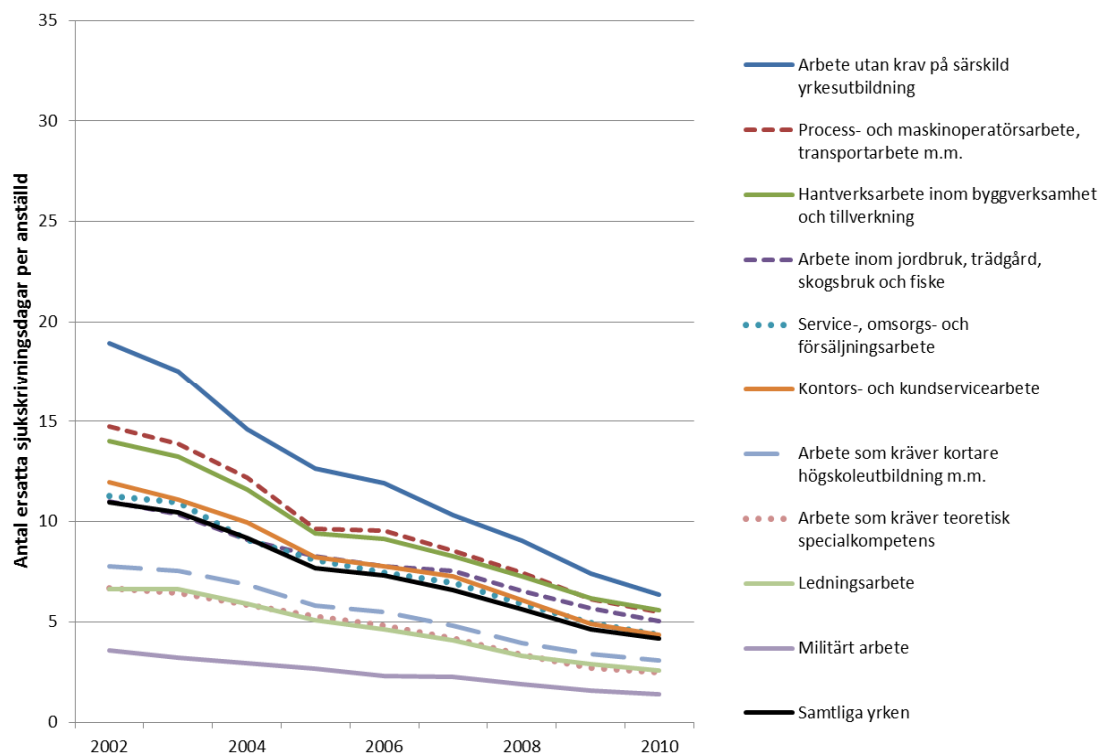
Utvecklingen år 2002–2010 per yrkesgrupp

Antal ersatta sjukpenningdagar per anställd nådde sin topp år 2002 och har sedan dess sjunkit kraftigt för både kvinnor och män (Figur 2 och Figur 3).

Figur 2 Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd KVINNA i respektive yrkesgrupp, år 2002–2010

Figur 3 Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd MAN i respektive yrkesgrupp, år 2002–2010

År 2002 betalades det ut 22 sjukskrivningsdagar per anställd kvinna och 11 sjukskrivningsdagar per anställd man. Sedan dess har den ersatta sjukfrånvaron mer än halverats och år 2010 betalades det ut 7 sjukskrivningsdagar per anställd kvinna och motsvarande 4 dagar per anställd man.

De yrkesgrupper bland kvinnor där antalet ersatta sjukskrivningsdagar per anställd har minskat mest sedan år 2002 är ledningsarbete och process- och maskinoperatörsarbete (Tabell 2). Bland män är det i huvudsak arbeten som inte ställer några krav på yrkesutbildning och kontors- och kundservicearbeten där den ersatta sjukfrånvaron har minskat mest.

Trots utvecklingen under 2000-talet är skillnaderna fortfarande stora år 2010 mellan olika yrkesgrupper och yrken. Kvinnor i arbeten utan krav på yrkesutbildning hade till exempel nästan 10 ersatta sjukskrivningsdagar per anställd år 2010. Detta kan jämföras med kvinnliga chefer, där antalet ersatta dagar var närmare 5 stycken. Likaså hade män anställda i arbeten utan krav på yrkesutbildning drygt 6 ersatta dagar per anställd år 2010, vilket kan jämföras med 1 dag per anställd man inom militären.

De yrkesgrupper och yrken som har uppvisat högst ersatt sjukfrånvaro under tidsperioden är i huvudsak sådana som kännetecknas av en fysisk ansträngande arbetsmiljö med bland annat tunga lyft, upprepade arbetsmoment och obekväma arbetsställningar. Anställda i dessa yrken har ofta även svårare att anpassa sin arbetsmiljö och sina arbetsuppgifter vid sjukdom och nedsatt arbetsförmåga. Det kan också vara så att personer med sämre hälsa och arbetsförmåga i större utsträckning har börjat arbeta i dessa yrken.

Tabell 2 Antal ersatta sjukskrivningsdagar per yrkesgrupp år 2010 samt relativ minskning (%) sedan 2002

Yrkesgrupp (SSYK1)	Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd år 2010			Relativ minskning (%) sedan år 2002		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
0. Militärt arbete	4,7	1,4	1,6	–	60	59
1. Ledningsarbete	4,5	2,6	3,2	71	61	64
2. Arbete som kräver teoretisk specialkompetens	5,6	2,5	4,2	67	63	65
3. Arbete som kräver kortare högskoleutbildning	6,6	3,1	4,9	66	60	64
4. Kontors- och kundservicearbete	6,4	4,3	5,7	66	64	66
5. Service-, omsorgs- och försäljningsarbete	8,6	4,4	7,6	65	61	66
6. Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	6,9	5,0	5,4	58	54	55
7. Hantverksarbete inom byggverksamhet och tillverkning	7,8	5,6	5,7	68	60	61
8. Process- och maskinoperatörsarbete, transportarbete m.m.	9,1	5,5	6,1	69	63	65
9. Arbete utan krav på särskild yrkesutbildning	9,6	6,4	8,1	67	66	67
Samtliga yrken	7,2	4,2	5,7	66	62	65

Not: (–) innebär att det är färre än 500 anställda år 2002, och därför beräknas inte den relativa minskningen.

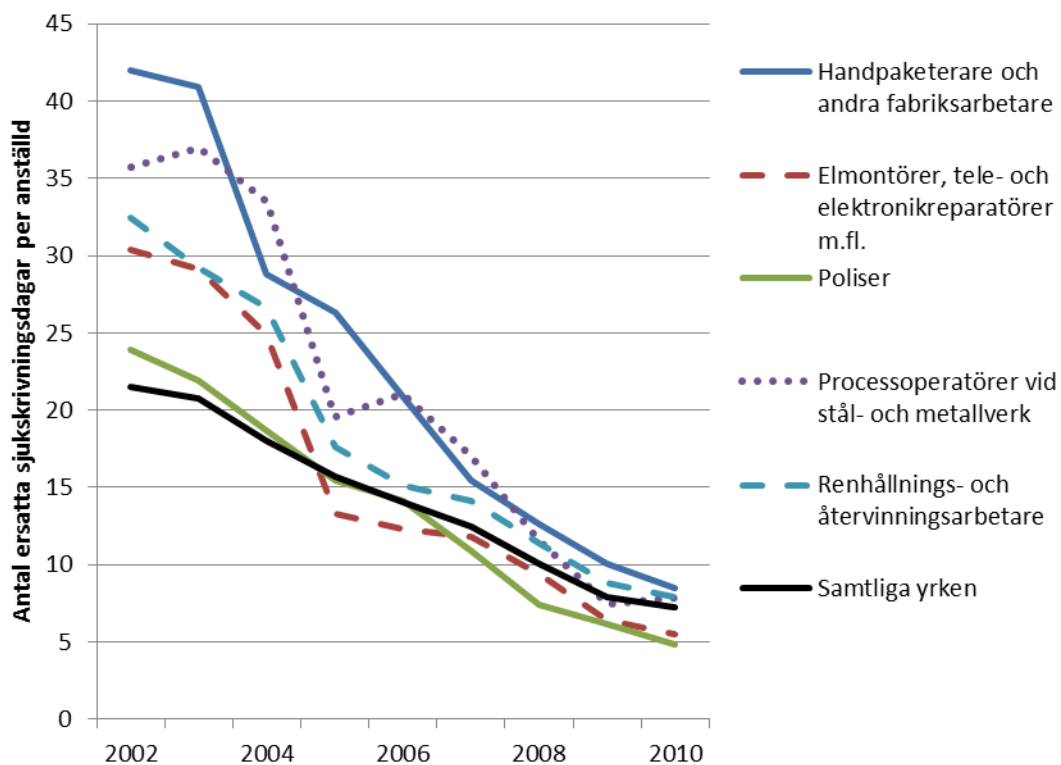
Yrken där sjukskrivningarna har förändrats *mest* sedan år 2002

För alla enskilda yrken har antalet ersatta sjukskrivningsdagar per anställd minskat mellan 2002 och 2010 (Bilaga 1). Minskningen har i huvudsak varit som störst för både kvinnor och män anställda i yrken som år 2002 hade betydligt fler ersatta sjukskrivningsdagar än genomsnittet för alla anställda (Figur 5 och 6). Till exempel har antal ersatta dagar bland kvinnliga elmonter minskat med 82 procent sedan år 2002; från att ha haft drygt 30 ersatta sjukskrivningsdagar per anställd kvinna år 2002 till att ha närmare 6 ersatta dagar per anställd kvinna år 2010. Bland män har exempelvis handpaketrare minskat sin ersatta sjukfrånvaro med 80 procent; från drygt 26 dagar per anställd man år 2002 till drygt 5 dagar per anställd man år 2010.

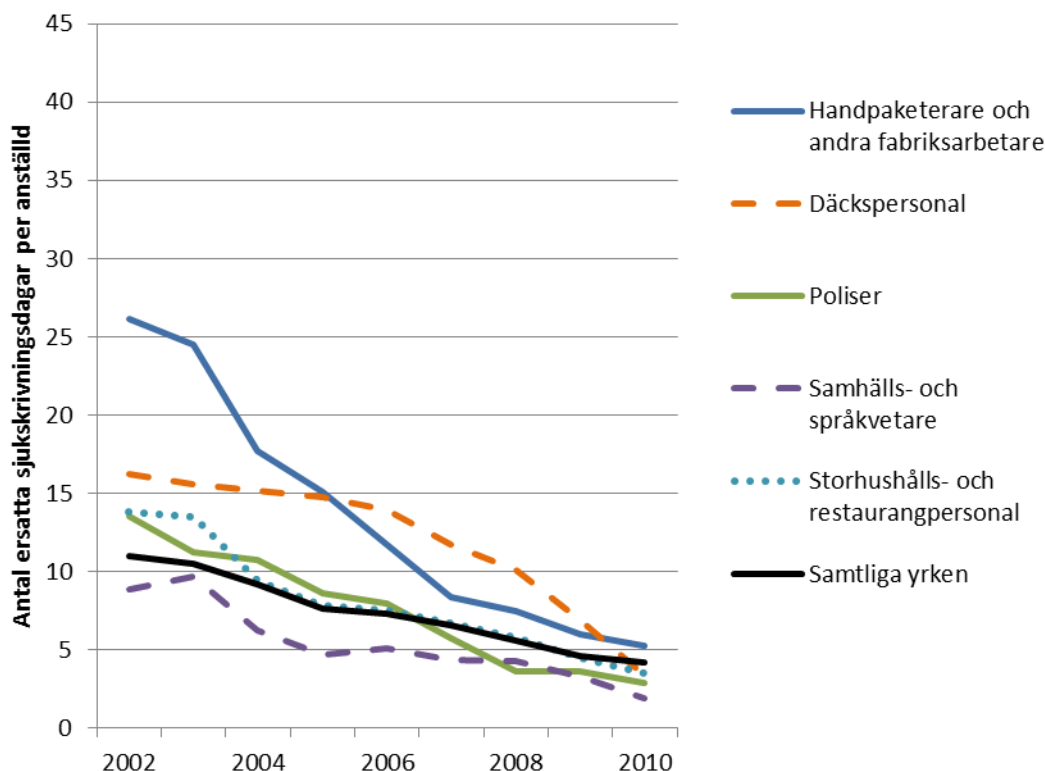
Poliser är ytterligare en yrkesgrupp som har minskat sin sjukfrånvaro betydligt. Antal ersatta sjukskrivningsdagar bland poliser var år 2002 totalt 24 dagar per anställd kvinna och 14 dagar per anställd man. År 2010 hade

de minskat sin sjukfrånvaro till 5 dagar per anställd kvinna och 3 dagar per anställd man.

Figur 5 **Antal ersatta sjukskrivningsdagar år 2002–2010 för de 5 yrken som haft den största relativa minskningen under tidsperioden, KVINNOR**

Figur 6 **Antal ersatta sjukskrivningsdagar år 2002–2010 för de 5 yrken som haft den största relativa minskningen under tidsperioden, MÄN**

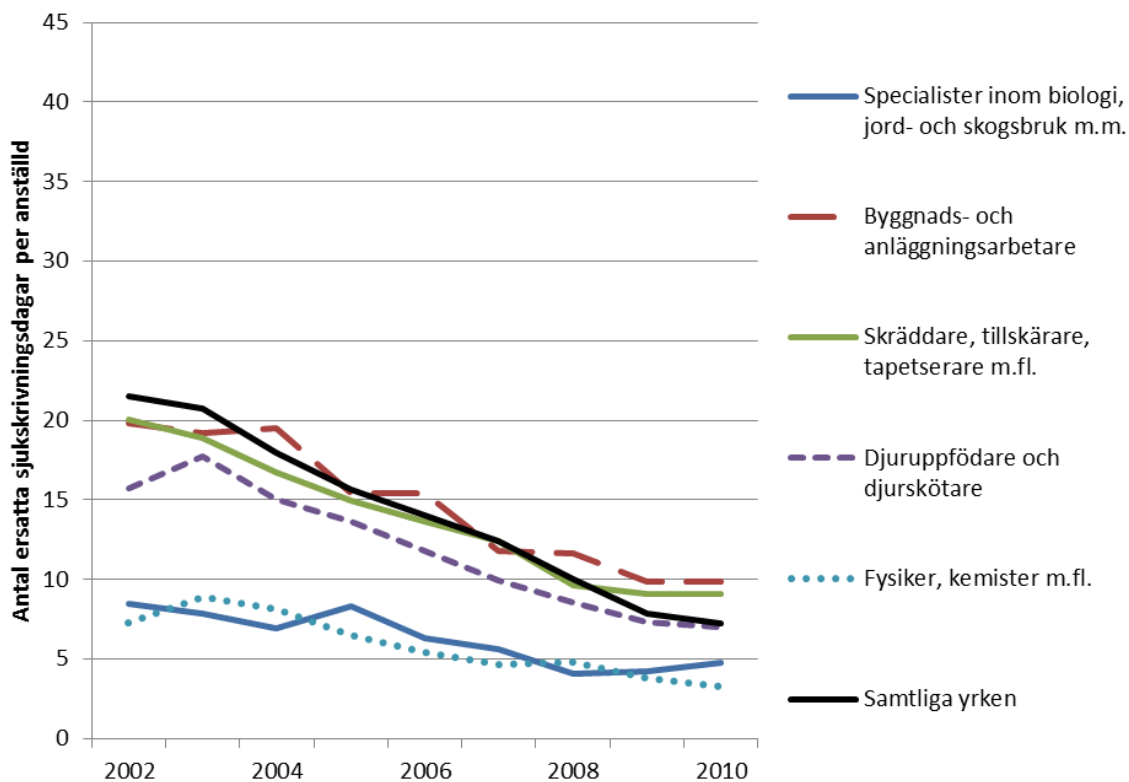

De yrken som genomgått störst förändringar under 2000-talet är i huvudsak sådana som hade en hög nivå av ersatta sjukfrånvaro år 2002. En tolkning är att de har haft ett stort minskningsutrymme och har därmed haft möjlighet att arbeta med att förebygga sjukskrivning och långvarig sjukfrånvaro. Samtidigt så kan minskningen även bero på att anställda med sjukdomsproblem har kommit att flöda ut yrket (exempelvis in i sjuk- eller aktivitetsersättning eller ålderspension) och att sammansättningen av anställda i yrket därmed har förändrats. Ett sådant exempel är bland poliser, där genomsnittsåldern bland anställda män har minskat med 6 år sedan 2002 – från att vara 48 år 2002 till 42 år 2010. Bland kvinnliga poliser har genomsnittsåldern minskat från 40 år 2002 till 37 år 2010 (Bilaga 2).

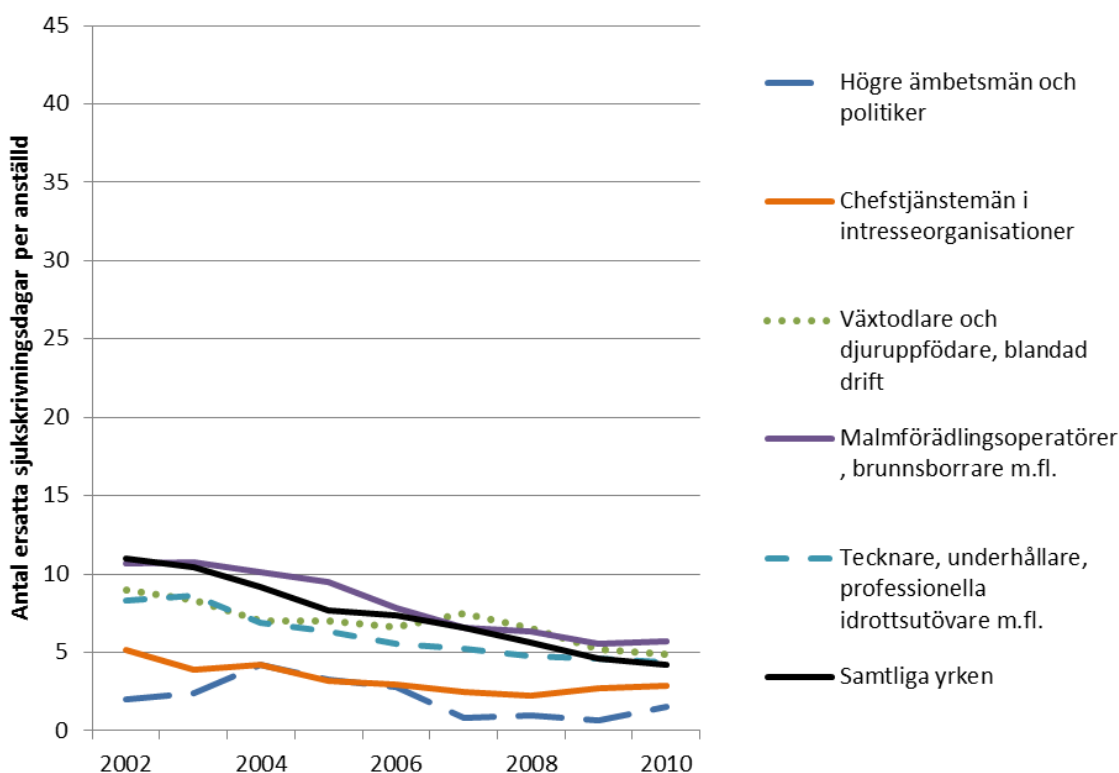
Yrken där sjukskrivningarna har förändrats *minst* sedan år 2002

De enskilda yrken där den ersatta sjukfrånvaron inte har minskat i lika stor utsträckning är främst sådana där antalet ersatta sjukskrivningsdagar per anställd var lågt år 2002 (Figur 7 och 8). Till exempel har kvinnliga specialister inom jordbruk, skogsbruk m.m. minskat sin ersatta sjukfrånvaro med 44 procent sedan år 2002; från drygt 8 dagar år 2002 till närmare 5 dagar år 2010. Bland män har högre ämbetsmän och politiker minskat sin ersatta sjukfrånvaro med 23 procent; från 2 ersatta dagar per anställd år 2002 till 1,5 dag per anställd år 2010.

Figur 7 **Antal ersatta sjukskrivningsdagar år 2002–2010 för de 5 yrken som haft den minsta relativa minskningen under tidsperioden, KVINNOR**

Figur 8 **Antal ersatta sjukskrivningsdagar år 2002–2010 för de 5 yrken som haft den minsta relativa minskningen under tidsperioden, MÄN**

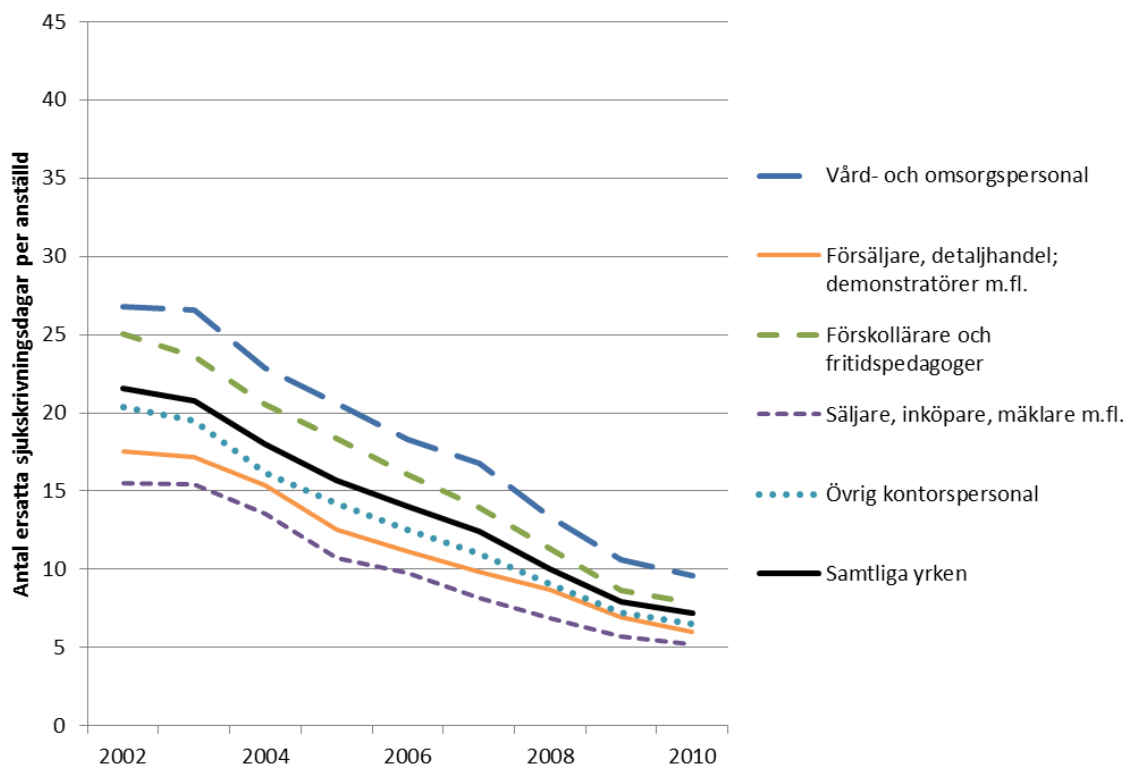
Yrken med en relativt låg sjukfrånvaro år 2002 har sannolikt inte haft ett lika stort utrymme att minska sin sjukfrånvaro som de yrken som hade en relativt hög sjukfrånvaro år 2002. Yrken med en låg sjukfrånvaro ligger också närmare den lägsta kritiska nivå för vilken sjukfrånvaron förmodligen inte går att understiga. Det är därmed heller inte rimligt att förvänta sig att de ska ha uppvisat stora förändringar under tidsperioden.

Utvecklingen för yrken med många anställda år 2010

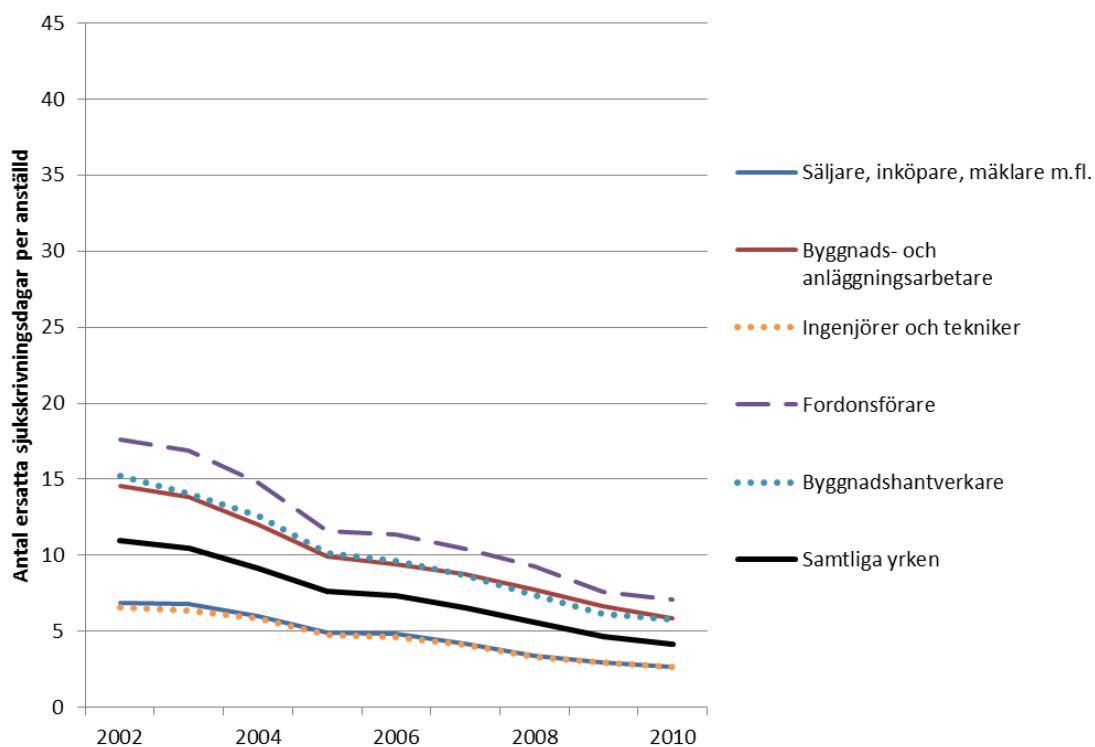
Bland de yrken med många anställda kvinnor år 2010 finns bland annat vård- och omsorgspersonal, där det år 2010 arbetade ca 432 000 kvinnor. Sedan år 2002 har anställda kvinnor i detta yrke minskat den ersatta sjukfrånvaron med 64 procent; från att det betalades ut 27 sjukskrivningsdagar per anställd kvinna år 2002 till att vara ca 10 dagar per anställd kvinna år 2010 (Figur 9).

Säljare, inköpare och mäklare är det största yrket för män med ca 114 000 anställda år 2010. Den ersatta sjukfrånvaron för män anställda i detta yrke har minskat med 61 procent sedan år 2002; från 7 dagar per anställd år 2002 till 3 dagar per anställd år 2010 (Figur 10).

Figur 9 **Antal ersatta sjukskrivningsdagar år 2002–2010 för de 5 yrken med flest anställda KVINNOR år 2010**

Figur 10 **Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd år 2002–2010 för de 5 yrken med flest anställda MÄN år 2010**

Spridningen mellan yrken minskar

Under 2000-talet har den relativa spridningen i ersatt sjukfrånvaro minskat mellan olika yrken (Tabell 3). År 2002 avvek antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd i de studerade yrkena i genomsnitt +/-20 procent från antal ersatta dagar för alla anställda. År 2010 hade denna spridning minskat till +/-15 procent. Samtidigt som antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd går mot att vara mer lika mellan olika yrken så kvarstår dock fortfarande stora skillnader mellan olika typer av yrken (se Tabell 2).

Tabell 3 – Yrkenas relativa spridning från antal ersatta sjukskrivningsdagar för alla anställda – år 2002, 2006 och 2010

	Relativ spridning, %		
	2002	2006	2010
Kvinnor	24	22	19
Män	27	24	22
Samtliga	20	20	15

Det finns ingen entydig förklaring till varför spridningen mellan yrken minskar. Det är dock troligt att de reformer som har genomförts under 2000-talet vad gäller exempelvis Försäkringskassans förändrade arbetssätt kring sjukförsäkringen, sammanslagningen av länskassorna till en Försäkringskassan år 2005, införandet av ett försäkringsmedicinskt beslutsstöd m.m. har bidragit till att minska skillnaderna mellan olika yrken.

Kvinnor är sjukskrivna mer än män i alla yrken

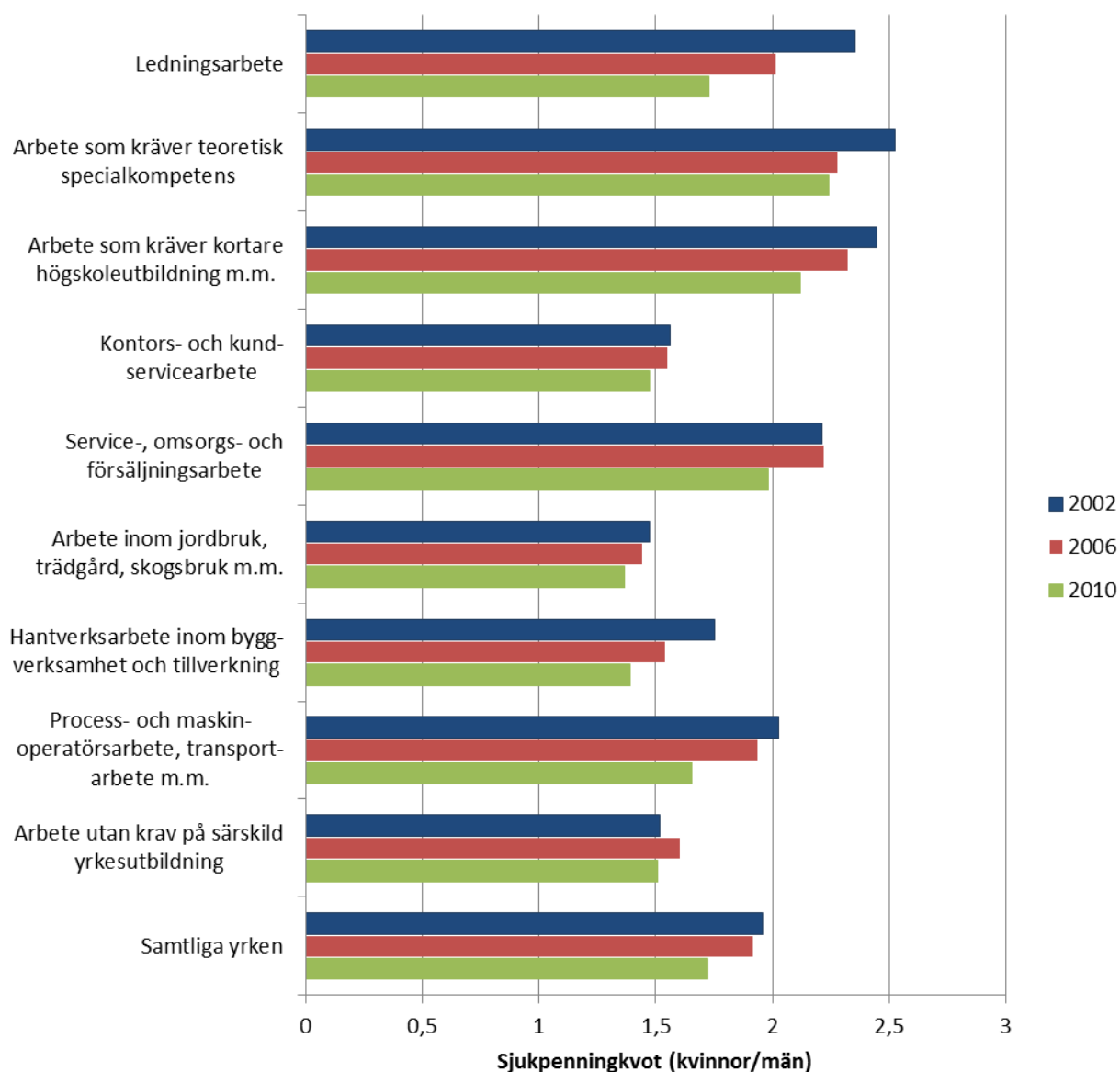
Den ersatta sjukfrånvaron är högre för kvinnor än för män i alla yrkesgrupper och yrken (Figur 11). År 2002 hade anställda kvinnor 2 gånger fler ersatta sjukskrivningsdagar per anställd jämfört med anställda män. Skillnaden hade år 2010 minskat något till 1,7 gånger fler dagar för anställda kvinnor jämfört med anställda män.

År 2010 var skillnaderna i ersatt sjukfrånvaro som störst bland kvinnor och män anställda i arbeten som kräver teoretisk specialkompetens och i arbeten som kräver kortare högskoleutbildning. I dessa yrkesgrupper hade kvinnor mer än dubbelt så många ersatta sjukskrivningsdagar som män.²⁴ Skillnaderna i ersatt sjukfrånvaro mellan kvinnor och män är som minst bland anställda i kontors- och kundservicearbeten, arbeten inom jordbruk m.m. samt arbeten utan krav på yrkesutbildning.

²⁴ Notera dock att den ersatta sjukfrånvaron i dessa yrken är låg för både kvinnor och män, och att små skillnader i antal ersatta sjukskrivningsdagar kan orsaka stora skillnader mellan könen. Det kan dock konstateras att skillnaderna mellan kvinnor och män i yrken som kräver teoretisk specialkompetens i huvudsak beror på att det startas fler sjukskrivningar bland kvinnor än bland män i denna yrkesgrupp, och inte på att det ersätts fler dagar per sjukskriven kvinna. Likaså kan det inte antas att det enbart är en mindre grupp kvinnor som driver utvecklingen. Totalt 9 procent av de anställda kvinnorna i denna yrkesgrupp haft minst en utbetald sjukskrivningsdag från Försäkringskassan år 2010, vilket kan jämföras med 12 procent bland alla anställda kvinnor.

Bland anställda i lednings- och chefspositioner så har skillnaderna mellan kvinnors och mäns ersatta sjukfrånvaro minskat kraftigt sedan år 2002. Detta beror främst på att kvinnliga chefer inom offentlig sektor hade ett väldigt högt antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd år 2002, jämfört med sina manliga kollegor. År 2010 har dock sjukfrånvaron bland kvinnliga chefer i offentlig sektor minskat betydligt och ligger nu på en nivå närmare männens.²⁵ Anställda i lednings- och chefspositioner har dock fortfarande bland det lägsta antalet ersatta sjukskrivningsdagar per anställd bland alla yrkesgrupper för både kvinnor och män.

Figur 11 Sjukpenningkvoten mellan kvinnor och män per yrkesgrupp år 2002, 2006 och 2010

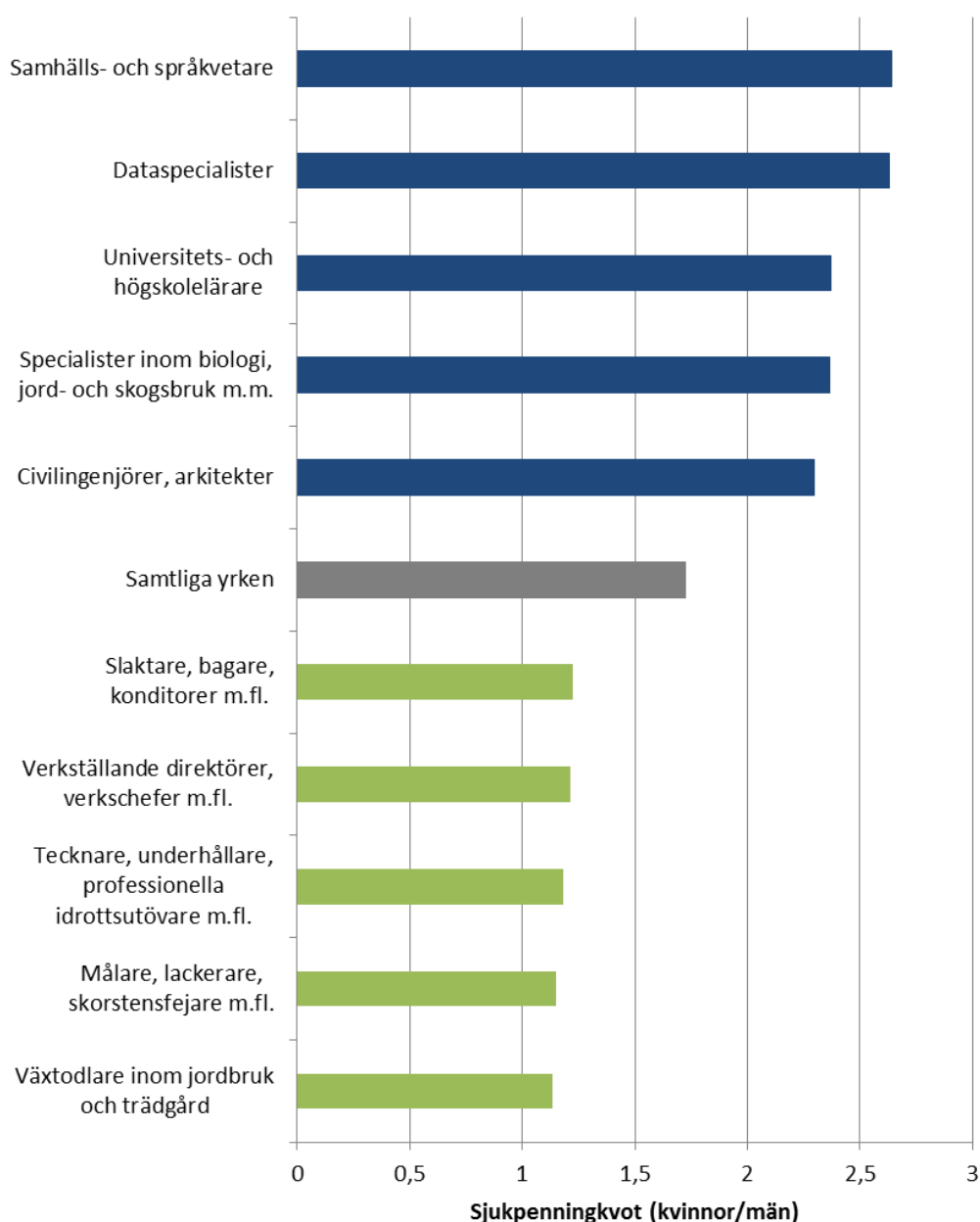

²⁵ Kvinnliga chefer i offentlig sektor hade 21 ersatta sjukskrivningsdagar per anställd år 2002, medan männen hade 8. År 2010 hade de kvinnliga cheferna i offentlig sektor minskat antal ersatta sjukskrivningsdagar till 5 per anställd, medan manliga chefer i offentlig sektor hade 3 ersatta dagar.

Bland de enskilda yrken där skillnaderna mellan kvinnor och män är som störst år 2010 förekommer bland annat samhälls- och språkvetare, data-specialister samt universitets- och högskolelärare (Figur 12). Till exempel har kvinnliga samhälls- och språkvetare 5 ersatta sjukskrivningsdagar per anställd, vilket är 2,6 gånger fler dagar än män anställda i samma yrke som har knappt 2 ersatta dagar per anställd.

Bland de enskilda yrken med minst skillnader mellan kvinnor och män förekommer bland annat växtodlare inom jordbruk och trädgård, målare, tecknare/underhållare och professionella idrottsutövare m.m.

Figur 12 De 5 yrken med störst skillnad mellan kvinnor och män (blått) samt de 5 yrken med minst skillnader (grönt)

Not: Enbart yrken med fler än 1 000 anställda kvinnor eller män inkluderas i tabellen.

Skillnader mellan kvinnor och mäns ersatta sjukfrånvaro kan i viss mån förklaras av graviditetsrelaterade sjukskrivningar och med andra biologiska skillnader mellan kvinnor och män.²⁶ Sociokulturella förhållanden, hälso-relaterade beteenden, livsvillkor, arbetsförhållanden och möjligheterna att kombinera arbete med ansvar för hem och familj skiljer sig även åt mellan kvinnor och män, vilket sannolikt är viktiga förklaringar till könsskillnaderna i sjukskrivning mellan kvinnor och män i samma yrke.²⁷

²⁶ Lidwall, U. (2010)

²⁷ Bergendorff, S., Birman M.C., Eklund M., et al. (2004)

Avslutande kommentarer

Resultaten i denna rapport visar att den ersatta sjukfrånvaron har minskat kraftigt i alla yrken sedan år 2002. Yrken med en relativt hög sjukfrånvaro år 2002 är de som har minskat mest, medan yrken som hade en relativt låg sjukfrånvaro år 2002 inte har förändrats i lika hög utsträckning. De yrken som år 2002 hade en hög sjukfrånvaro har haft en högre grad av minskningsutrymme än de yrken som hade en låg sjukfrånvaro samma år. Sannolikt har dessa arbetsplatser arbetat mer systematiskt med att förebygga sjukskrivning och långvarig sjukfrånvaro. Samtidigt så kan utvecklingen säkerligen i någon mån även förklaras av att det i de yrken med en hög sjukfrånvaro år 2002 varit ett större utflöde av personer till sjuk- eller aktivitetsersättning, ålderspension eller arbetslöshet. En delförklaring till minskningen i vissa yrken kan därmed vara att sammansättningen av anställda i högre utsträckning har gått mot att bestå av yngre och friskare personer utan sjukhistorik.

Trots den kraftiga minskningen för alla yrkesgrupper så kvarstår fortfarande stora och tydliga skillnader mellan olika typer av yrken. Arbeten av mer ”tjänstemannakaraktär” (som traditionellt organiseras inom TCO eller SACO) där det vanligtvis krävs en högskoleutbildning har en betydligt lägre ersatt sjukfrånvaro än yrken av mer klassisk ”arbetarkaraktär” (yrken som traditionellt organiseras inom LO). Detta kan förmodligen förklaras av skillnader mellan yrken vad gäller olika typer av arbetsmiljörelaterade exponeringar, som ökar risken att bli sjukskriven. Det kan även bero på skillnader mellan olika yrken i att kunna anpassa sitt arbete vid sjukdom och nedsatt arbetsförmåga, exempelvis genom att förändra arbetsuppgifterna eller förkorta arbetstiden vid besvär. Likaså kan det bero på att personer med sämre hälsa och arbetsförmåga i större utsträckning börjar arbeta i yrken med lägre anställningskrav. Resultaten kan också bero på andra skillnader mellan olika yrken vad gäller olika bakgrunds- och livsstilsfaktorer som ökar risken för vissa sjukdomar. Exempel på det är åldern bland de anställda och förekomsten av negativa livsstilsfaktorer såsom rökning och fysisk inaktivitet. Men sambandet mellan negativa livsstilsfaktorer och sjukdom är inte alltid helt självklart, då det också kan vara sjukdomen i sig som påverkat livsstilen.²⁸

Skillnaderna i ersatt sjukfrånvaro mellan anställda kvinnor och män i samma yrke tycks även bli mindre under 2000-talet. Dock är tendensen fortfarande att skillnaderna mellan kvinnor och män är som störst i yrken som kräver en högre akademisk utbildning. Till exempel är den ersatta sjukfrånvaron i yrken som kräver teoretisk specialkompetens eller yrken som kräver kortare högskoleutbildning mer än dubbelt så hög bland anställda kvinnor som bland anställda män. Det finns dock få vetenskapligt

²⁸ Allebeck, P. och Mastekaasa, A. (2003)

publicerade studier som studerar skillnader i kvinnors och mäns sjukfrånvaro i förhållande till yrke eller socioekonomisk position och detta är därför fortfarande ett relativt outforskat område. Försäkringskassan kommer under år 2013 att på uppdrag av regeringen göra en större analys av skillnader mellan kvinnors och mäns sjukfrånvaro, vilket förhoppningsvis kommer att förtydliga vissa skillnader mellan könen.

Trots att stora skillnader i ersatt sjukfrånvaro kvarstår mellan olika typer av yrken år 2010 så tycks utvecklingen gå mot att den relativa spridningen mellan yrken minskar. Det finns ingen enskild faktor som kan förklara detta, utan säkerligen har ett flertal olika mekanismer spelat en roll. Förändrade attityder i samhället, nya sätt att arbeta med sjukförsäkringen, regelreformer, förändringar i arbetsrelaterade exponeringar och arbetsvillkor, samt förändringar i arbetskraftens sammansättning kan till exempel ha bidragit till den minskade spridningen.

Försäkringskassan har i tre rapporter använt deskriptiv statistik för att beskriva sjukskrivningar i olika yrkesgrupper och yrken. Dessa tre deskriptiva rapporter bekräftar att det finns vissa väsentliga skillnader vad gäller sjukskrivningens nivå och karaktär mellan olika yrkesgrupper och yrken, samt att spridningen i ersatt sjukfrånvaro mellan yrken har minskat över tid. Rapporterna är ett viktigt kunskapsunderlag för att belysa vilka yrkesgrupper som har ett särskilt stort behov av sjukförsäkringen. Rapporterna pekar också på en mängd frågor som kräver vidare analys och forskning, bland annat vad gäller betydelsen av arbetsrelaterade exponeringar och arbetsvilkorens betydelse för risken att drabbas av nedsatt arbetsförmåga och sjukskrivning. Förhoppningsvis initierar denna rapport fördjupade studier kring mekanismerna bakom de stora sjukskrivningsförändringarna som har skett i vissa yrken under 2000-talet, samt fördjupade studier om vad som kännetecknar de yrken som har haft en låg sjukfrånvaro under hela tidsperioden. Ytterligare kunskap om detta möjliggör ett mer systematiskt arbetsmiljöarbete med att förebygga sjukskrivning och långvarig sjukfrånvaro.

Referenser

- Alexandersson, K. och Norlund, A. Red. (2003), *Sjukskrivning – orsaker, konsekvenser och praxis*, Statens beredning för medicinsk utvärdering.
- Allebeck, P. och Mastekaasa, A. (2003), Riskfaktorer för sjukskrivning – generella studier, i Alexandersson, K. och Norlund, A. (Red.) *Sjukskrivning – orsaker, konsekvenser och praxis*, Statens beredning för medicinsk utvärdering.
- Arbetsmiljöverket (2012), *Arbetsmiljön 2011*, Arbetsmiljösstatistisk rapport 2012:4, Arbetsmiljöverket
- Bergendorff, S., Birman M.C., Eklund M., et al. (2004), Kvinnor, män och sjukfrånvaron, i Anderson, B.-M. (Red.) *Socialförsäkringsboken 2004*, Riksförsäkringsverket.
- Chandola, T. et al (2003), Health selection in the Whitehall II study, UK, *Social science and medicine*, 2003: 56: 2059-2072.
- Försäkringskassan (2007), *De gemensamma metoderna i sjukförsäkringen – hur blev det?*, Redovisar 2007:8, Försäkringskassan
- Försäkringskassan (2008), *Årsredovisningen 2007*, Försäkringskassan
- Försäkringskassan (2010), *Sjukskrivning i olika yrken. Antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd år 2008*, Socialförsäkringsrapport 2010:17, Försäkringskassan
- Försäkringskassan (2011a), *Försäkringsmedicinska beslutsstödet. En långtidsuppföljning av förändringar i sjukskrivningsmönster*, Socialförsäkringsrapport 2011:7, Försäkringskassan
- Försäkringskassan (2011b), *Sjukskrivningsdiagnoser i olika yrken. Startade sjukskrivningar (>14 dagar) per diagnos bland anställda i olika yrken år 2009*, Socialförsäkringsrapport 2011:17, Försäkringskassan
- Försäkringskassan (2012a), *Årsredovisningen 2011*, Försäkringskassan
- Försäkringskassan (2012b), *Anslagsbelastning och prognos för anslag inom Försäkringskassans ansvarsområde budgetåren 2012–2017*, Dnr 308-2012, Försäkringskassan
- Haugen, K. et al (2008), Localised Attitudes Matter: A study of Sickness Absence in Sweden, *Popul. Space Place*, 2008: 14: 189-207.

Inspektionen för socialförsäkringen (2010), *Do time limits in the sickness insurance system increase the return to work?*, Working paper 2010:1, Inspektionen för socialförsäkringen

Johansson, G. (2007), *The Illness Flexibility Model and Sickness Absence*, Akademisk avhandling, Institutionen för folkhälsovetenskap, Avdelningen för Arbets- och miljömedicin, Karolinska Institutet

Johnson, B. (2010), *Kampen om sjukfrånvaron*, Arkiv förlag, Lund.

Lidwall, U. (2010), *Long-term Sickness Absence - Aspects of Society, Work, and Family*, Akademisk avhandling, Institutionen för Klinisk neurovetenskap, Sektionen för Försäkringsmedicin, Karolinska Institutet.

Riksförsäkringsverket (2003a), *Psykosocial arbetsmiljö & långvarig sjukskrivning*, Analyserar 2003:3, Riksförsäkringsverket

Riksförsäkringsverket (2003b), *Arbetsförhållanden – orsak till sjukskrivning*, Analyserar 2003:10, Riksförsäkringsverket

Riksförsäkringsverket (2004), *Socialförsäkringsboken 2004*, Kvinnor, män och sjukfrånvaron, Riksförsäkringsverket.

SCB (1998), *SSYK 96 – Standard för svensk yrkesklassificering 1996*, Meddelanden i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik 1998:3, Statistiska centralbyrån.

SCB (2010), *Yrkesregistret med yrkesstatistik 2008*, Beskrivning av statistiken AM0208, Statistiska centralbyrån.

Wikman, A. (2000), *Arbetslivslängd i yrken*, i Marklund, S. (Red.) *Arbete och hälsa 2000*, Arbetslivsinstitutet.

Wikman, A. (2006), *Utsorterad från arbetslivet – en fördjupad analys*, i Olofsson, J och Zavisic, M (Red.) *Vägar till en öppnare arbetsmarknad*, *Arbetslivsinstitutets årsbok 2006*, Arbetslivsinstitutet.

Bilaga 1 – Antal ersatta sjukskrivningsdagar per yrke

Tabell 4 Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd år 2002–2010

Yrke (SSYK)	Kvinnor									Män								
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
011 Militärer	–	7,0	6,4	7,4	5,6	–	3,7	4,0	4,7	3,6	3,2	2,9	2,7	2,3	2,2	1,9	1,6	1,4
0 Militärt arbete	–	7,0	6,4	7,4	5,6	–	3,7	4,0	4,7	3,6	3,2	2,9	2,7	2,3	2,2	1,9	1,6	1,4
111 Högre ämbetsmän och politiker	4,9	5,7	–	–	–	–	1,7	2,1	2,1	2,0	2,4	4,2	3,3	2,8	0,8	0,9	0,7	1,5
112 Chefstjänstemän i intresseorganisationer	–	–	–	–	–	–	10,4	–	–	5,2	3,9	4,2	3,2	2,9	2,5	2,3	2,7	2,8
121 Verkställande direktörer, verkschefer m.fl.	10,5	9,6	10,1	7,8	7,3	6,6	5,6	3,7	3,1	5,0	5,3	4,9	4,1	3,9	3,5	2,9	2,8	2,5
122 Drift- och verksamhetschefer	17,2	15,7	13,0	10,7	9,4	7,5	6,1	4,8	4,6	6,8	6,5	5,6	4,6	4,0	3,6	3,1	2,5	2,3
123 Chefer för särskilda funktioner	10,3	9,6	8,3	6,3	6,2	5,0	4,2	3,4	3,3	4,3	4,2	3,9	3,3	3,1	2,8	2,3	1,9	1,9
131 Chefer för mindre företag och enheter	20,0	18,9	15,4	13,2	12,3	10,6	7,8	5,8	5,8	9,5	9,7	8,4	7,5	6,9	5,9	4,7	4,3	3,6
1 Ledningsarbete	15,7	14,6	12,4	10,2	9,3	7,8	6,0	4,6	4,5	6,7	6,6	5,9	5,1	4,6	4,1	3,3	2,9	2,6
211 Fysiker, kemister m.fl.	7,3	8,9	8,1	6,5	5,4	4,7	4,8	3,8	3,3	3,9	3,8	3,5	3,1	3,0	2,6	1,8	1,6	1,5
212 Matematiker och statistiker	10,2	10,5	7,7	7,2	5,9	5,6	4,7	4,0	2,8	3,8	4,2	3,6	2,2	2,8	2,2	2,2	2,5	1,4
213 Dataspecialister	11,8	11,9	11,2	9,3	8,4	7,5	5,8	4,6	4,5	4,0	4,2	3,9	3,4	3,1	2,6	2,3	1,8	1,7
214 Civilingenjörer, arkitekter m.fl.	9,0	9,0	8,8	6,5	6,0	5,3	4,5	3,9	3,9	4,1	4,0	3,7	3,1	3,1	2,7	2,1	1,9	1,7
221 Specialister inom biologi, jord- och skogsbruk m.m.	8,5	7,8	6,9	8,3	6,3	5,6	4,0	4,3	4,7	5,0	4,1	3,9	3,3	2,8	3,3	3,1	2,4	2,0
222 Hälso- och sjukvårdsspecialister	15,0	13,6	12,2	11,2	10,9	10,1	8,1	6,8	6,3	7,0	6,4	5,9	5,7	6,0	5,4	4,4	3,8	3,4
223 Barnmorskor; sjuksköterskor med särskild kompetens	20,3	18,5	16,0	14,8	14,0	12,5	10,5	8,8	8,2	8,5	7,5	7,6	7,2	6,8	5,6	4,9	3,9	3,7
231 Universitets- och högskolelärare	12,2	11,1	10,8	10,5	9,5	8,5	6,9	5,2	4,6	4,2	4,0	4,2	4,3	4,1	3,4	2,4	2,1	1,9
232 Gymnasielärare m.fl.	21,6	19,8	16,8	14,0	12,2	10,8	8,5	6,4	6,0	12,1	11,2	9,8	8,6	7,9	7,0	5,8	4,2	3,4
233 Grundskollärare	18,0	16,6	14,6	12,9	11,8	10,6	8,4	6,4	5,7	11,2	10,8	9,9	9,4	8,1	6,9	5,5	4,7	4,4
234 Speciallärare	25,4	23,2	19,6	16,6	14,8	12,4	10,2	7,8	6,5	13,9	16,4	14,4	11,8	10,8	8,5	8,7	6,9	5,0
235 Andra pedagoger med teoretisk specialistkompetens	19,5	17,5	16,5	13,9	11,3	10,5	9,1	7,5	6,6	9,3	9,0	7,7	8,0	7,0	6,1	5,2	4,0	3,5

Yrke (SSYK)	Kvinnor										Män									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010		
241 Företagsekonomer, marknadsförare och personaltjänstemän	12,5	12,1	11,1	9,6	8,1	7,2	5,6	4,6	4,3	5,4	5,4	4,9	4,0	3,7	3,4	2,7	2,3	2,0		
242 Jurister	10,8	10,2	9,7	8,7	7,5	6,6	5,0	4,3	4,0	4,9	5,0	4,5	4,3	3,4	2,7	2,1	2,1	2,4		
243 Arkivarier, bibliotekarier m.fl.	14,5	13,1	11,5	10,5	9,4	8,2	7,4	5,4	5,4	7,7	8,0	7,8	6,1	6,3	6,3	4,8	4,1	3,6		
244 Samhälls- och språkvetare	19,0	18,2	12,1	10,5	8,9	8,4	7,4	6,6	5,1	8,9	9,7	6,2	4,7	5,1	4,4	4,3	3,3	1,9		
245 Journalister, konstnärer, skådespelare m.fl.	13,7	13,2	11,3	9,4	9,1	8,0	7,3	5,8	5,3	7,2	7,2	6,5	5,3	4,6	4,3	3,6	2,8	2,7		
246 Präster	21,7	19,7	19,3	16,9	13,9	15,6	14,6	9,4	8,3	12,5	11,4	11,1	9,2	7,5	7,0	5,7	4,0	4,9		
247 Administratörer i offentlig förvaltning	16,6	15,1	13,1	11,7	10,6	9,4	7,1	5,6	5,1	8,9	8,2	7,0	6,5	6,0	5,4	4,6	3,4	3,4		
248 Administratörer i intresseorganisationer	16,4	16,3	13,2	12,3	11,6	9,7	8,7	6,9	6,0	9,9	8,7	7,2	6,6	5,5	5,1	4,5	3,5	3,9		
249 Psykologer, socialsekreterare m.fl.	23,3	21,7	20,1	17,9	16,2	13,9	10,7	8,2	7,8	14,0	12,1	10,9	9,9	9,1	7,5	6,6	5,2	5,5		
2 Arbete som kräver teoretisk specialkompetens	16,8	15,6	13,8	12,2	11,0	9,7	7,7	6,1	5,6	6,7	6,5	5,9	5,3	4,8	4,2	3,4	2,7	2,5		
311 Ingenjörer och tekniker	13,1	12,6	10,9	9,0	8,4	7,0	5,7	4,7	4,4	6,6	6,4	5,8	4,8	4,7	4,2	3,3	2,9	2,7		
312 Datatekniker och dataoperatörer	15,4	15,1	13,1	12,4	11,1	9,7	7,6	5,9	5,4	5,7	6,1	5,4	4,6	4,4	3,9	3,5	2,8	2,8		
313 Fotografer; ljud- och bildtekniker, sjukhus-tekniker m.fl.	16,1	13,9	11,3	10,8	9,6	8,4	7,9	6,1	4,8	8,6	8,7	7,8	6,6	5,2	5,0	4,1	3,6	3,4		
314 Piloter, fartygsbefäl m.fl.	9,2	8,5	8,0	–	–	8,4	6,6	4,6	4,7	7,5	7,6	8,3	7,5	7,8	6,7	6,0	4,0	2,9		
315 Säkerhets- och kvalitetsinspektörer	14,1	15,0	16,1	10,2	8,7	10,2	7,0	5,8	5,8	11,3	10,6	9,7	8,5	7,8	7,3	6,4	4,8	4,7		
321 Lantmästare, skogsmästare m.fl.	11,8	9,8	11,4	–	–	–	7,4	4,6	4,8	8,0	6,7	5,9	5,7	6,2	5,4	5,2	3,8	4,1		
322 Sjukgymnaster, tandhygienister m.fl.	17,8	16,8	14,7	13,4	12,8	11,2	9,3	6,8	6,3	9,4	8,5	8,2	7,5	6,9	5,7	4,1	3,9	3,7		
323 Sjuksköterskor	20,8	19,9	18,2	16,8	15,2	13,2	10,7	8,3	8,1	12,0	10,8	10,4	9,6	9,2	8,2	5,8	5,0	5,1		
324 Biomedicinska analytiker	16,5	16,8	15,8	13,2	11,9	10,5	9,4	6,8	6,1	8,9	7,4	9,8	5,6	5,4	6,1	3,3	1,8	2,3		
331 Försköllärare och fritidspedagoger	25,0	23,6	20,5	18,4	16,1	13,9	11,3	8,7	7,9	12,9	11,8	11,0	9,8	8,5	6,8	6,1	5,4	4,6		
332 Andra lärare och instruktörer	21,7	19,4	17,6	13,5	11,9	11,3	10,4	7,6	7,4	11,1	12,0	10,9	8,8	7,1	7,4	6,2	4,7	4,3		
341 Säljare, inköpare, mäklare m.fl.	15,5	15,4	13,6	10,7	9,8	8,2	6,9	5,7	5,2	6,9	6,8	6,0	4,9	4,8	4,2	3,4	2,9	2,7		
342 Agenter, förmedlare m.fl.	22,3	20,3	17,5	16,3	13,5	12,1	10,0	7,2	7,0	10,0	9,1	7,7	7,4	6,1	6,1	5,5	4,4	3,7		
343 Redovisningsekonomer, administrativa assistenter m.fl.	14,4	13,7	12,4	10,7	10,0	8,7	7,1	5,4	5,2	7,4	7,3	7,5	5,8	5,5	4,8	4,2	3,4	2,8		
344 Tull-, taxerings- och socialförsäkringstjänstemän	24,0	21,1	16,6	14,7	13,0	11,5	9,9	8,2	7,5	10,1	9,5	7,6	7,2	6,8	6,1	5,3	4,5	3,9		
345 Poliser	23,9	22,0	18,7	15,4	14,1	10,9	7,4	6,2	4,9	13,5	11,3	10,7	8,6	7,9	5,8	3,6	3,6	2,9		
346 Behandlingsassistenter, fritidsledare m.fl.	25,7	23,6	21,3	18,7	16,8	14,3	11,4	9,3	8,5	15,9	14,7	13,7	11,6	10,8	9,4	8,2	6,5	6,1		
347 Tecknare, underhållare, professionella idrottsutövare m.fl.	13,8	14,5	12,2	10,1	9,5	7,9	7,2	5,6	5,2	8,3	8,6	6,9	6,4	5,5	5,2	4,7	4,6	4,4		

Yrke (SSYK)	Kvinnor										Män									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010		
348 Pastorer	–	–	–	–	–	–	–	–	–	13,6	8,9	11,0	11,3	8,6	5,6	5,6	4,5	6,4		
3 Arbete som kräver kortare högskoleutbildning eller motsvarande kunskaper	19,1	18,2	16,1	14,2	12,8	11,0	9,0	7,1	6,6	7,8	7,6	6,9	5,8	5,5	4,8	4,0	3,4	3,1		
411 Kontorssekreterare och dataregistrerare	17,4	16,9	14,8	13,3	12,5	11,2	8,9	7,2	7,3	8,0	8,4	6,8	6,8	5,7	4,3	5,4	4,8	3,8		
412 Bokförings- och redovisningsassistenter	14,9	14,2	12,8	10,9	9,8	8,4	7,1	5,8	5,3	9,6	8,2	8,7	6,7	5,5	5,4	4,4	4,0	3,7		
413 Lager- och transportassistenter	19,9	19,7	18,7	14,7	13,5	11,8	9,8	8,1	7,5	12,1	11,5	10,6	8,4	8,1	7,6	6,5	5,2	4,7		
414 Biblioteksassistenter m.fl.	26,0	22,1	20,7	19,3	16,2	13,9	12,8	9,6	8,6	14,3	12,6	11,8	11,3	9,9	8,2	7,7	5,3	6,8		
415 Brevbärare m.fl.	25,4	25,7	22,6	19,4	16,5	15,1	11,3	7,7	7,5	15,4	13,4	11,8	10,9	9,9	10,1	7,5	5,8	5,8		
419 Övrig kontorspersonal	20,4	19,5	16,1	14,2	12,5	11,0	9,0	7,2	6,5	12,3	10,8	8,9	7,2	6,9	6,8	5,5	4,4	3,5		
421 Kassapersonal m.fl.	19,6	18,1	13,9	11,1	10,5	9,3	7,9	6,6	5,8	7,9	8,1	6,1	5,4	5,7	4,2	4,3	4,3	3,3		
422 Kundinformatörer	19,3	19,5	15,9	13,1	12,0	10,7	9,1	7,3	6,3	9,5	9,9	8,1	6,2	5,8	5,7	5,0	4,2	3,2		
4 Kontors- och kundservicearbete	18,7	18,0	15,5	13,3	12,0	10,6	8,7	7,0	6,4	12,0	11,1	10,0	8,2	7,8	7,3	6,1	4,9	4,3		
511 Resevärdar m.fl.	21,7	20,8	18,6	17,6	16,9	14,2	11,2	8,6	9,1	14,5	13,1	12,9	11,6	10,6	9,0	6,9	6,5	5,9		
512 Storhushålls- och restaurangpersonal	27,4	26,4	19,3	16,4	14,9	13,1	10,3	7,7	7,1	13,8	13,5	9,4	7,8	7,5	6,7	5,8	4,5	3,5		
513 Vård- och omsorgspersonal	26,8	26,5	22,9	20,7	18,3	16,8	13,3	10,6	9,6	13,3	13,0	11,1	10,1	9,1	8,6	7,5	6,2	5,6		
514 Frisörer och annan servicepersonal, personliga tjänster	17,4	16,8	13,4	11,5	10,1	9,2	8,0	6,4	5,3	14,3	10,2	9,5	10,1	8,8	7,5	5,3	4,3	4,1		
515 Säkerhetspersonal	23,9	23,5	20,5	17,0	16,5	14,7	11,3	9,6	9,5	12,1	11,4	9,8	7,9	7,7	7,2	5,9	5,1	4,6		
521 Fotomodeller m.fl.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–		
522 Försäljare, detaljhandel; demonstratörer m.fl.	17,5	17,2	15,3	12,5	11,2	9,8	8,7	6,9	6,0	8,1	8,1	6,9	6,1	5,7	5,3	4,5	3,9	3,4		
5 Service-, omsorgs- och försäljningsarbete	24,9	24,6	21,0	18,8	16,6	15,0	12,1	9,6	8,6	11,3	11,0	9,1	8,1	7,5	6,9	5,9	4,9	4,4		
611 Växtodlare inom jordbruk och trädgård	16,8	16,4	14,1	11,3	10,8	10,2	8,5	8,2	6,7	12,0	11,1	9,3	8,3	8,1	7,6	6,9	6,2	5,9		
612 Djuruppfödare och djurskötare	15,8	17,7	15,0	13,7	11,8	10,0	8,6	7,3	7,0	10,3	10,1	9,4	8,4	7,8	7,6	6,4	5,4	4,1		
613 Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	16,7	14,5	12,1	10,9	10,2	13,5	10,8	9,3	6,8	9,0	8,3	7,0	7,0	6,6	7,5	6,6	5,2	4,9		
614 Skogsbrukare	–	–	–	–	–	–	–	–	–	12,1	11,2	9,8	9,3	8,0	7,3	5,8	5,0	4,5		
615 Fiskare och jägare	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8,0	7,9	7,1	7,1	6,7	6,2	4,9		
6 Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	16,3	16,8	14,2	12,3	11,2	10,5	8,9	8,0	6,9	11,0	10,4	9,1	8,3	7,8	7,5	6,6	5,7	5,0		
711 Gruv- och bergarbetare, stenhuggare	–	–	–	–	–	–	–	–	–	19,4	15,4	11,5	8,7	8,5	7,3	6,3	6,9	5,8		
712 Byggnads- och anläggningsarbetare	19,9	19,2	19,5	15,4	15,4	11,8	11,7	9,8	9,9	14,5	13,8	12,0	9,9	9,4	8,8	7,7	6,6	5,9		
713 Byggnadshantverkare	26,8	26,9	22,4	18,5	16,3	14,7	12,3	10,5	8,6	15,3	14,1	12,6	10,1	9,6	8,7	7,4	6,2	5,8		
714 Målare, lackerare, skorstensfejare m.fl.	28,6	26,8	25,0	16,3	14,0	13,7	12,3	7,4	7,4	16,1	16,5	13,9	11,2	10,7	9,3	8,1	7,3	6,4		
721 Gjutare, svetsare, plåtslagare m.fl.	23,9	25,9	23,0	15,3	17,7	16,0	13,9	7,6	7,1	14,7	14,4	12,5	9,8	9,6	8,7	7,7	6,7	6,0		
722 Smeder, verktygsmakare m.fl.	31,8	29,4	34,2	–	14,5	13,7	11,7	–	–	13,1	12,1	13,0	8,5	8,4	8,3	7,1	5,9	5,6		

Yrke (SSYK)	Kvinnor										Män									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010		
723 Maskin- och motorreparatörer	21,0	21,8	18,0	11,6	11,0	8,9	10,2	7,6	8,8	12,8	11,8	10,1	8,4	8,4	7,5	6,7	5,5	4,9		
724 Elmontörer, tele- och elektronikreparatörer m.fl.	30,3	29,1	24,9	13,3	12,3	11,8	9,4	6,4	5,5	10,5	9,5	8,0	7,0	6,6	6,3	5,9	4,8	4,1		
731 Finmekaniker m.fl.	19,1	16,7	11,3	–	–	9,5	9,7	10,7	7,6	11,1	12,0	10,2	8,4	7,9	7,2	5,9	5,5	4,9		
732 Drejare, glashyttarbetare, dekorationsmålare m.fl.	20,0	20,9	28,3	–	–	–	8,9	–	–	13,3	14,2	13,9	10,1	11,8	9,8	6,0	5,9	4,7		
733 Konsthantverkare i trä, textil, läder m.m.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–		
734 Grafiker m.fl.	18,3	16,2	16,2	14,2	13,4	11,0	8,6	7,9	6,6	11,3	10,0	8,2	7,4	7,5	6,5	5,1	4,2	3,9		
741 Slaktare, bagare, konditorer m.fl.	23,7	20,3	18,6	13,5	11,8	13,1	10,1	6,2	6,3	14,7	12,7	12,3	11,5	12,3	9,5	7,9	6,1	5,2		
742 Möbelsnickare, modellsnickare m.fl.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	12,4	12,1	10,0	9,6	8,7	7,2	6,9	5,8	4,8		
743 Skräddare, tillskärare, tapetserare m.fl.	20,1	18,9	16,7	15,0	13,7	12,4	9,7	9,1	9,1	12,6	9,9	10,2	8,9	9,3	8,2	6,2	5,8	4,0		
744 Garvare, skinnberedare och skomakare	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–		
7 Hantverksarbete inom byggverksamhet och tillverkning	24,6	23,3	20,9	15,6	14,0	12,9	10,8	8,5	7,8	14,0	13,2	11,6	9,4	9,1	8,3	7,3	6,2	5,6		
811 Malmförädlingsoperatörer, brunnsbore m.fl.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	10,7	10,8	10,2	9,5	7,8	6,6	6,3	5,5	5,7		
812 Processoperatörer vid stål- och metallverk	35,7	37,0	33,5	19,5	21,0	17,0	11,6	7,5	7,9	16,6	16,1	13,1	9,3	10,6	8,7	7,3	5,9	5,0		
813 Processoperatörer, glas och keramiska produkter	–	–	–	–	–	–	–	–	–	16,8	14,6	11,1	8,8	8,7	8,5	6,7	4,9	5,2		
814 Processoperatörer, trä- och pappersindustri	32,4	31,0	25,0	16,9	18,6	17,3	12,2	8,8	8,3	14,4	13,9	11,5	8,8	9,6	8,7	7,1	5,5	5,1		
815 Processoperatörer, kemisk basindustri	26,9	22,0	24,5	16,4	12,0	11,8	13,7	10,1	10,1	10,6	9,8	8,6	8,1	7,3	5,6	4,7	4,0	4,0		
816 Driftmaskinister m.fl.	–	–	–	–	–	–	9,5	8,5	6,1	12,2	10,2	7,7	7,1	7,2	6,5	5,9	4,8	4,2		
817 Industrirobotoperatörer	–	–	–	–	–	–	–	–	–	13,4	9,3	–	5,7	4,2	6,0	5,0	5,7	4,4		
821 Maskinoperatörer, metall- och mineralbehandling	27,4	26,5	24,7	18,5	17,3	13,6	11,6	9,5	8,4	12,9	12,0	10,7	8,2	8,2	7,3	6,3	5,5	4,7		
822 Maskinoperatörer, kemisk-teknisk industri	27,2	26,7	22,9	18,5	17,4	17,0	15,2	9,9	9,3	12,4	12,6	10,8	8,8	9,0	8,3	7,0	6,2	5,3		
823 Maskinoperatörer, gummi- och plastindustri	29,7	29,2	25,4	20,4	17,7	15,6	13,5	10,4	7,8	14,9	13,6	11,7	9,6	9,6	9,5	8,1	5,9	5,1		
824 Maskinoperatörer, trävaruindustri	31,6	31,7	29,7	23,6	21,2	16,8	14,5	14,4	11,3	14,2	13,5	14,8	11,0	9,7	8,8	8,0	7,0	5,5		
825 Maskinoperatörer, grafisk industri, pappersvaruindustri	24,1	26,5	22,4	17,5	16,5	14,8	11,7	7,9	7,7	13,8	12,5	10,6	8,6	8,7	7,6	6,7	5,0	5,4		
826 Maskinoperatörer, textil-, skinn- och läderindustri	28,3	28,3	25,3	18,7	17,1	15,7	13,4	10,0	9,5	17,9	15,7	14,4	9,7	10,0	9,2	8,6	6,0	5,7		
827 Maskinoperatörer, livsmedelsindustri m.m.	31,7	31,3	28,9	18,5	18,5	16,2	13,2	9,6	8,9	16,6	15,3	14,2	9,8	9,7	9,0	7,6	5,8	5,1		

Yrke (SSYK)	Kvinnor									Män								
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
828 Montörer	28,5	27,7	23,4	18,3	17,3	15,3	12,7	9,2	8,5	13,5	12,7	11,6	9,9	9,0	7,7	7,0	5,4	4,9
829 Övriga maskinoperatörer och montörer	26,3	26,4	21,6	21,9	20,0	16,4	13,9	10,1	9,5	12,1	11,4	9,2	9,4	9,7	8,3	7,1	5,8	4,5
831 Lokförare m.fl.	–	–	–	–	–	21,2	11,8	10,3	10,4	16,5	15,0	13,9	8,4	8,8	7,3	5,6	3,9	4,9
832 Fordonsförare	39,7	38,5	32,4	24,0	22,7	20,1	16,4	13,4	11,7	17,6	16,9	14,8	11,6	11,4	10,4	9,2	7,6	7,1
833 Maskinförare	21,2	19,8	20,6	11,9	13,9	12,7	10,6	8,6	6,4	12,0	11,1	10,0	7,7	7,5	7,0	6,0	5,3	4,7
834 Däckspersonal	–	–	–	–	–	–	–	–	–	16,2	15,6	15,2	14,8	14,0	11,7	10,1	6,9	3,4
8 Process- och maskinoperatörsarbete, transportarbete m.m.	29,8	29,3	25,4	19,6	18,5	16,1	13,3	10,1	9,1	14,7	13,9	12,2	9,7	9,6	8,5	7,5	6,1	5,5
911 Torg- och marknadsförsäljare	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
912 Städare m.fl.	31,3	31,0	25,3	21,1	19,5	17,6	14,5	10,7	9,7	19,6	18,5	15,5	12,0	12,0	10,9	9,4	7,3	5,9
913 Köks- och restaurangbiträden	20,7	20,1	19,8	17,6	15,3	13,3	10,8	8,5	7,6	8,1	7,9	8,8	7,7	6,4	5,5	5,2	4,1	3,5
914 Tidningsdistributörer, vaktmästare m.fl.	28,9	29,6	25,6	21,8	19,3	15,2	13,2	10,1	7,9	18,4	16,9	14,6	12,9	11,6	10,3	8,7	7,7	6,4
915 Renhållnings- och återvinningsarbetare	32,5	29,2	26,7	17,6	15,1	14,1	11,4	8,8	7,9	17,3	16,7	15,6	14,1	11,8	10,2	9,2	7,5	6,7
919 Övriga servicearbetare	43,3	41,2	35,3	27,6	30,9	28,1	24,6	20,7	18,7	25,1	22,2	17,5	15,5	18,1	17,3	15,3	13,0	11,2
921 Medhjälpare inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	22,0	23,9	14,8	15,7	10,9	7,8	8,9	7,2	7,3	11,1	11,2	8,4	8,7	7,8	6,5	5,3	5,8	4,8
931 Grovarbetare inom bygg och anläggning	–	–	–	–	–	–	–	–	–	19,0	17,2	10,4	9,4	8,3	7,5	7,3	6,1	6,4
932 Handpaketerare och andra fabriksarbetare	42,0	40,9	28,8	26,3	20,8	15,5	12,7	10,1	8,5	26,1	24,5	17,7	15,1	11,7	8,4	7,4	6,0	5,2
933 Godshanterare och expressbud	24,2	26,7	22,1	17,6	15,8	12,1	10,4	8,9	8,5	15,3	15,4	11,8	10,0	9,7	8,4	8,0	6,2	5,4
9 Arbete utan krav på särskild yrkesutbildning	28,8	28,1	24,2	20,9	19,1	16,7	13,8	10,7	9,6	18,9	17,5	14,6	12,6	11,9	10,3	9,1	7,4	6,4
Samtliga yrken	21,5	20,8	18,0	15,7	14,1	12,4	10,1	7,9	7,2	11,0	10,5	9,2	7,7	7,3	6,6	5,6	4,6	4,2

Not: (–) innebär att det är färre än 500 anställda

Bilaga 2 – Deskriptiv statistik per yrke

Tabell 5 Medianålder, antal anställda samt sjukpenningkvot per yrke

Yrke (SSYK)	Medianålder				Antal anställda				Sjukpenningkvot (kvinnor/män)		
	2002		2010		2002		2010		2002	2006	2010
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män			
011 Militärer	30	39	34	43	485	13 196	601	10 600	–	2,4	3,4
0 Militärt arbete	30	39	34	43	485	13 196	601	10 600	–	–	–
111 Högre ämbetsmän och politiker	53	56	54	56	573	966	1 325	1 913	2,4	–	1,4
112 Chefstjänstemän i intresseorganisationer	49	53	48	53	336	697	438	630	–	–	–
121 Verkställande direktörer, verkschefer m.fl.	46	49	48	49	2 249	19 468	2 725	18 778	2,1	1,8	1,2
122 Drift- och verksamhetschefer	48	49	49	48	16 224	35 956	34 725	43 329	2,5	2,4	2,0
123 Chefer för särskilda funktioner	44	47	44	46	16 170	44 580	21 445	47 528	2,4	2,0	1,8
131 Chefer för mindre företag och enheter	46	47	46	47	18 561	47 645	21 368	53 129	2,1	1,8	1,6
1 Ledningsarbete	46	48	47	48	54 113	149 312	82 026	165 307	2,4	2,0	1,7
211 Fysiker, kemister m.fl.	37	44	40	43	2 664	4 150	2 835	3 930	1,9	1,8	2,2
212 Matematiker och statistiker	38	42	37	39	560	1 235	723	1 017	2,7	2,1	2,0
213 Dataspecialister	37	37	42	39	19 298	61 288	21 200	73 444	2,9	2,7	2,6
214 Civilingenjörer, arkitekter m.fl.	36	41	38	42	11 825	47 607	18 518	59 482	2,2	2,0	2,3
221 Specialister inom biologi, jord- och skogsbruk m.m.	39	45	39	44	1 302	1 782	2 349	2 152	1,7	2,3	2,4
222 Hälso- och sjukvårdsspecialister	45	48	42	47	18 450	20 910	25 535	21 801	2,1	1,8	1,9
223 Barnmorskor; sjuksköterskor med särskild kompetens	48	45	49	41	33 169	2 624	28 294	3 163	2,4	2,0	2,2
231 Universitets- och högskolelärare	41	42	41	42	13 241	19 175	15 568	18 566	2,9	2,4	2,4
232 Gymnasielärare m.fl.	47	49	45	47	29 846	27 010	32 079	26 954	1,8	1,5	1,8
233 Grundskollärare	44	44	43	43	67 333	22 005	62 226	17 313	1,6	1,5	1,3
234 Speciallärare	52	52	55	54	11 573	2 780	5 937	1 404	1,8	1,4	1,3

Yrke (SSYK)	Medianålder				Antal anställda				Sjukpenningkvot (kvin- nor/män)		
	2002		2010		2002		2010		2002	2006	2010
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män			
235 Andra pedagoger med teoretisk specialistkompetens	45	45	49	48	6 318	4 258	15 002	7 135	2,1	1,6	1,9
241 Företagsekonomer, marknadsförare och personaltjänstemän	41	44	43	44	43 281	42 827	57 308	47 224	2,3	2,2	2,1
242 Jurister	38	46	38	44	5 897	7 761	9 774	8 392	2,2	2,2	1,7
243 Arkivarier, bibliotekarier m.fl.	48	48	46	47	6 647	2 573	6 525	2 361	1,9	1,5	1,5
244 Samhälls- och språkvetare	39	41	40	43	2 557	1 834	2 570	1 831	2,1	1,8	2,6
245 Journalister, konstnärer, skådespelare m.fl.	38	41	41	42	17 469	17 808	22 767	19 296	1,9	2,0	1,9
246 Präster	45	50	47	52	1 235	2 419	1 493	2 115	1,7	1,9	1,7
247 Administratörer i offentlig förvaltning	47	50	46	48	22 458	17 586	28 472	18 138	1,9	1,8	1,5
248 Administratörer i intresseorganisationer	45	50	45	47	3 375	4 291	3 776	3 505	1,7	2,1	1,5
249 Psykologer, socialsekreterare m.fl.	46	48	44	48	24 346	6 158	28 229	6 451	1,7	1,8	1,4
2 Arbete som kräver teoretisk specialkompetens	44	43	43	43	342 844	318 081	391 180	345 674	2,5	2,3	2,2
311 Ingenjörer och tekniker	38	43	40	44	20 300	110 206	21 225	99 270	2,0	1,8	1,6
312 Datatekniker och dataoperatörer	36	35	40	39	7 805	28 272	9 667	34 455	2,7	2,5	1,9
313 Fotografer; ljud- och bildtekniker, sjukhus- tekniker m.fl.	38	41	39	42	1 897	6 012	2 965	7 597	1,9	1,8	1,4
314 Piloter, fartygsbefäl m.fl.	36	44	41	46	595	6 422	574	5 430	1,2	–	1,6
315 Säkerhets- och kvalitetsinspektörer	40	49	44	47	1 630	8 195	1 555	5 954	1,2	1,1	1,3
321 Lantmästare, skogsmästare m.fl.	40	48	38	50	1 059	2 257	694	2 473	1,5	–	1,2
322 Sjukgymnaster, tandhygienister m.fl.	43	43	43	44	27 925	4 768	31 892	5 967	1,9	1,8	1,7
323 Sjuksköterskor	43	41	44	42	54 836	5 094	64 830	6 941	1,7	1,7	1,6
324 Biomedicinska analytiker	47	42	51	42	9 531	1 187	8 733	938	1,8	2,2	2,6
331 Förskollärare och fritidspedagoger	42	38	44	41	69 150	5 594	78 136	6 503	1,9	1,9	1,7
332 Andra lärare och instruktörer	44	47	44	46	3 107	3 662	3 139	3 639	2,0	1,7	1,7
341 Säljare, inköpare, mäklare m.fl.	39	41	41	43	61 713	99 432	70 347	113 720	2,3	2,0	1,9
342 Agenter, förmedlare m.fl.	42	45	43	45	8 189	7 547	12 314	10 070	2,2	2,2	1,9
343 Redovisningsekonomer, administrativa assistenter m.fl.	45	44	46	44	54 572	18 496	55 526	14 509	2,0	1,8	1,9

Yrke (SSYK)	Medianålder				Antal anställda				Sjukpenningkvot (kvin- nor/män)		
	2002 Kvinnor	2002 Män	2010 Kvinnor	2010 Män	2002 Kvinnor	2002 Män	2010 Kvinnor	2010 Män	2002	2006	2010
344 Tull-, taxerings- och socialförsäkringstjänstemän	49	48	49	45	12 370	3 612	17 050	5 253	2,4	1,9	1,9
345 Poliser	40	48	37	42	2 878	12 703	4 938	12 477	1,8	1,8	1,7
346 Behandlingsassistenter, fritidsledare m.fl.	42	39	42	39	18 959	10 745	21 552	11 797	1,6	1,6	1,4
347 Tecknare, underhållare, professionella idrottsutövare m.fl.	34	33	37	36	4 952	7 153	7 609	10 533	1,7	1,7	1,2
348 Pastorer	45	47	47,5	48	376	991	384	948	–	–	–
3 Arbete som kräver kortare högskoleutbildning eller motsvarande kunskaper	42	42	43	43	361 844	342 348	413 130	358 474	2,4	2,3	2,1
411 Kontorssekreterare och dataregistrerare	46	34	48	36	48 799	3 136	30 278	1 690	2,2	2,2	1,9
412 Bokförings- och redovisningsassistenter	46	41	47	42	57 056	7 032	48 874	5 412	1,5	1,8	1,4
413 Lager- och transportassistenter	37	37	39	38	15 584	53 141	13 732	50 478	1,7	1,7	1,6
414 Biblioteksassistenter m.fl.	50	46	52	47	5 092	1 419	2 999	875	1,8	1,6	1,3
415 Brevbärare m.fl.	36	40	38	41	9 518	15 099	8 348	13 078	1,7	1,7	1,3
419 Övrig kontorspersonal	46	41	45	40	73 787	16 827	66 847	21 232	1,7	1,8	1,9
421 Kassapersonal m.fl.	35	28	29	28	19 797	4 693	17 768	5 218	2,5	1,8	1,8
422 Kundinformatörer	37	32	37	32	31 424	5 861	37 915	11 117	2,0	2,1	2,0
4 Kontors- och kundservicearbete	44	38	44	38	261 057	107 208	226 761	109 100	1,6	1,6	1,5
511 Resevärdar m.fl.	36	40	39	42	4 441	2 061	3 953	2 227	1,5	1,6	1,5
512 Storhushålls- och restaurangpersonal	42	33	39	34	30 210	14 721	33 748	25 060	2,0	2,0	2,0
513 Vård- och omsorgspersonal	42	35	44	37	424 428	52 615	432 053	70 225	2,0	2,0	1,7
514 Frisörer och annan servicepersonal, personliga tjänster	34	41	36	40	7 570	2 490	13 421	2 854	1,2	1,1	1,3
515 Säkerhetspersonal	34	37	35	37	6 590	20 982	9 617	23 846	2,0	2,1	2,1
521 Fotomodeller m.fl.	30,5	35,5	30	39	62	18	97	16	–	–	–
522 Försäljare, detaljhandel; demonstratörer m.fl.	33	31	32	32	106 520	55 185	129 511	79 824	2,2	2,0	1,8
5 Service-, omsorgs- och försäljningsarbete	40	34	41	35	579 821	148 072	622 400	204 052	2,2	2,2	2,0
611 Växtodlare inom jordbruk och trädgård	41	46	45	50	3 080	13 253	4 671	19 546	1,4	1,3	1,1
612 Djuruppfödare och djurskötare	33	48	37	51	3 632	11 987	5 208	13 176	1,5	1,5	1,7
613 Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	35	43	46	51	551	3 997	2 192	9 099	1,9	1,5	1,4

Yrke (SSYK)	Medianålder				Antal anställda				Sjukpenningkvot (kvin- nor/män)		
	2002		2010		2002		2010		2002	2006	2010
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män			
614 Skogsbrukare	44	45	43	46	299	3 574	277	3 869	–	–	–
615 Fiskare och jägare	40	39	45	48	16	465	35	1 424	–	–	–
6 Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	37	46	42	50	7 578	33 276	12 383	47 114	1,5	1,4	1,4
711 Gruv- och bergarbetare, stenhuggare	42	43	37	43	53	2 171	170	3 366	–	–	–
712 Byggnads- och anläggningsarbetare	36	41	39	41	707	77 795	2 036	100 896	1,4	1,6	1,7
713 Byggnadshantverkare	44	42	44	43	4 237	81 646	4 701	92 659	1,8	1,7	1,5
714 Målare, lackerare, skorstensfejare m.fl.	36,5	39	34	41	1 070	19 404	1 511	21 689	1,8	1,3	1,2
721 Gjutare, svetsare, plåtslagare m.fl.	39	39	39	42	731	35 426	729	30 869	1,6	1,8	1,2
722 Smeder, verktygsmakare m.fl.	43	42	44	45	2 195	21 770	446	8 713	2,4	1,7	–
723 Maskin- och motorreparatörer	38	41	37	43	967	51 077	945	52 336	1,6	1,3	1,8
724 Elmontörer, tele- och elektronikreparatörer m.fl.	39	39	38	43	3 810	30 216	1 225	27 153	2,9	1,8	1,3
731 Finmekaniker m.fl.	42	43	43	46	626	2 865	708	4 301	1,7	–	1,5
732 Drejare, glashyttarbetare, dekorationsmålare m.fl.	36	40	46	45	1 390	1 352	342	724	1,5	–	–
733 Konsthantverkare i trä, textil, läder m.m.	47	45	53	51	129	94	139	95	–	–	–
734 Grafiker m.fl.	40	43	43	44	3 048	5 127	1 857	2 761	1,6	1,8	1,7
741 Slaktare, bagare, konditorer m.fl.	33	35	35	38	2 880	6 368	2 160	8 008	1,6	1,0	1,2
742 Möbelsnickare, modellsnickare m.fl.	42	41	45	45	192	1 659	284	2 051	–	–	–
743 Skräddare, tillskärare, tapetserare m.fl.	47	41	49	46	2 362	1 067	1 797	1 041	1,6	1,5	2,3
744 Garvare, skinnberedare och skomakare	43	41	45	48	164	466	115	349	–	–	–
7 Hantverksarbete inom byggverksamhet och tillverkning	40	41	41	42	24 561	338 503	19 165	357 011	1,8	1,5	1,4
811 Malmförädlingsoperatörer, brunnsborrhare m.fl.	42	40	35,5	42	65	1 024	74	1 584	–	–	–
812 Processoperatörer vid stål- och metallverk	45	42	44	45	2 188	15 033	1 891	12 821	2,1	2,0	1,6
813 Processoperatörer, glas och keramiska produkter	38	38	42	42	282	897	284	1 289	–	–	–
814 Processoperatörer, trä- och pappersindustri	41	42	43	45	2 581	18 461	2 124	15 650	2,3	1,9	1,6
815 Processoperatörer, kemisk basindustri	37	39	43	44	1 554	5 366	958	5 249	2,5	1,6	2,5

Yrke (SSYK)	Medianålder				Antal anställda				Sjukpenningkvot (kvin- nor/män)		
	2002		2010		2002		2010		2002	2006	2010
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män			
816 Driftmaskinister m.fl.	35	47	41	49	141	5 043	870	8 566	–	–	1,5
817 Industrirobotoperatörer	34	35	43	40	165	535	112	858	–	–	–
821 Maskinoperatörer, metall- och mineralbe- handling	41	39	43	42	5 598	44 247	4 414	38 504	2,1	2,1	1,8
822 Maskinoperatörer, kemisk-teknisk industri	37	36	43	41	3 882	7 591	3 839	8 559	2,2	1,9	1,7
823 Maskinoperatörer, gummi- och plastindustri	39	37	44	41	4 511	10 840	2 921	8 691	2,0	1,8	1,5
824 Maskinoperatörer, trävaruindustri	40	39	44	42	4 005	20 712	1 606	9 887	2,2	2,2	2,1
825 Maskinoperatörer, grafisk industri, pappers- varuindustri	41	40	43	44	2 644	11 997	2 134	9 108	1,7	1,9	1,4
826 Maskinoperatörer, textil-, skinn- och läderindustri	45	40	47	43	4 891	3 484	3 125	2 592	1,6	1,7	1,7
827 Maskinoperatörer, livsmedelsindustri m.m.	37	35	40	37	9 919	17 593	6 668	10 612	1,9	1,9	1,7
828 Montörer	38	35	43	40	14 624	42 565	11 008	35 805	2,1	1,9	1,7
829 Övriga maskinoperatörer och montörer	40	37	42	40	5 754	12 591	7 708	22 868	2,2	2,1	2,1
831 Lokförare m.fl.	37,5	47	36	50	472	4 768	728	4 637	–	–	2,1
832 Fordonsförare	41	43	42	45	5 961	83 310	7 823	95 155	2,3	2,0	1,7
833 Maskinförare	37	41	35	41	756	26 585	1 443	33 566	1,8	1,8	1,4
834 Däckspersonal	28	43	31	45	75	1 777	144	1 815	–	–	–
8 Process- och maskinoperatörsarbete, transportarbete m.m.	39	40	43	43	70 068	334 419	59 874	327 816	2,0	1,9	1,7
911 Torg- och marknadsförsäljare	37,5	41	41	39,5	34	49	136	272	–	–	–
912 Städare m.fl.	44	37	44	38	53 235	13 503	55 565	16 240	1,6	1,6	1,6
913 Köks- och restaurangbiträden	38	27	35	28	51 428	15 812	45 137	17 610	2,5	2,4	2,2
914 Tidningsdistributörer, vaktmästare m.fl.	43	45	44	46	4 704	13 415	3 435	10 557	1,6	1,7	1,2
915 Renhållnings- och återvinningsarbetare	40	43	36	44	653	8 617	779	8 509	1,9	1,3	1,2
919 Övriga servicearbetare	44	44	48	46	6 207	9 098	11 476	18 650	1,7	1,7	1,7
921 Medhjälpare inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	37	36	33	35	885	1 426	1 125	2 157	2,0	1,4	1,5
931 Grovarbetare inom bygg och anläggning	30,5	38	29,5	32	22	978	166	4 098	–	–	–
932 Handpakterare och andra fabriksarbetare	44	43	41	37	14 877	24 681	9 751	18 535	1,6	1,8	1,6

Yrke (SSYK)	Medianålder				Antal anställda				Sjukpenningkvot (kvin- nor/män)		
	2002		2010		2002		2010		2002	2006	2010
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män			
933 Godshanterare och expressbud	38	38	37	38	964	10 600	1 589	12 445	1,6	1,6	1,6
9 Arbeta utan krav på särskild yrkesut- bildning	42	39	42	38	133 009	98 179	129 159	109 073	1,5	1,6	1,5
Samtliga yrken	42	41	43	43	1 835 380	1 882 594	1 956 679	2 034 221	2,0	1,9	1,7

I serien Socialförsäkringsrapport har följande skrifter publicerats under år 2012:

- 2012:1 Med bristande känsla av sammanhang. De försäkrades upplevelse av tiden innan, under och efter programmet arbetslivsintroduktion
- 2012:2 Abonnemangstandvård. En beskrivning av abonnemangstandvården och de patienter som tecknar avtal
- 2012:3 Med målet i sikte. Analys av Försäkringskassans handläggningstider 2006–2010
- 2012:4 Kön, klass och etnicitet. Jämlikhetsfrågor i socialförsäkringen. Rapport från forskarseminarium i Umeå 18–19 januari 2012
- 2012:5 Ohälsoskulden 2010
- 2012:6 Försäkrad inkomst i socialförsäkringen 1991–2010. Inkomster över taken samt individer som saknar sjukpenninggrundande inkomst i olika grupper av befolkningen
- 2012:7 Det statliga tandvårdsstödet – en lägesrapport 2012
- 2012:8 Vårdbidraget. Utvecklingen fram till i dag och försörjningssituationen i morgon
- 2012:9 Föräldrapenning. Analys av användandet 1974–2011
- 2012:10 När tänderna får vänta. Analys av de som inte har regelbunden kontakt med tandvården
- 2012:11 Förtroende för Försäkringskassan
- 2012:12 Analyser av sjukfall som passerar 180 dagars sjukskrivning
- 2012:13 Kvalitetsgranskning av läkarintyg. En del av sjukskrivningsmiljarden år 2011
- 2012:14 Sjukskrivningar i olika yrken under 2000-talet. Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd år 2002–2010